

MAGYAR BAROMFI

A BAROMFI TERMÉK TANÁCS LAPJA

Összkomfort

amit a **DT** *Poultry-Tech* kínál

- tervezés
- eszköz kereskedelem
- szaktanácsadás
- szervíz

POULTRY-TECH KFT.

2943 RÁBODNA, PÜ. 57.

Tel: 96/326-474, 20/583-5519 Fax: 96/326-475

E-mail: info@poultry-tech.hu

A Magyar Baromfi Terméktanács honlapja

The screenshot shows the homepage of the Hungarian Poultry Product Council website. At the top left, there is a navigation menu with links: [Hetek](#), [Magyarországi Topok száma az élelmiszerláncban](#), [Európai Unió, külkapcsolatok](#), [Világhoz](#), [Magyar Baromfi](#), [Külszervek honlapjai](#), [Közvetítés, információk](#). Below the menu is a search bar and a language selector set to "Magyar".

Baromfi Terméktanács

Üdvözljük a Baromfi Termék Tanács honlapját!

A magyar baromfi termék tanács létrehozását 2008. június 13-án kezelték meg a baromfi termék tanács tagjai, amely a baromfi termék tanácsot létrehozta, a magyar baromfi termék tanácsot, amely a magyar baromfi termék tanácsot képviseli a magyar baromfi termék tanácsban.

A terméktanács feladataitól elvárható, hogy elősegítse a baromfi termék tanács tagjai közötti kommunikációt és elősegítse a magyar baromfi termék tanács tagjai közötti kommunikációt.

A Baromfi Termék Tanács a baromfi és hústermék **Szociális és Állami Támogatás (HISZ-2011/11)**
Baromfi Termék Tanács belépési nyilatkozat (2011. 12. 18.)

Elérhetőségek:
2008.02.13. JUSZ Híradószöveg közzétételénél
2008.02.13. JUSZ Híradószöveg közzétételénél
2008.02.13. JUSZ Híradószöveg közzétételénél

Hetek / **Magyarországi Topok száma az élelmiszerláncban** / **Európai Unió, külkapcsolatok** / **Világhoz** / **Magyar Baromfi**

Híradószöveg közzétételénél / **Híradószöveg közzétételénél** / **Híradószöveg közzétételénél**

© Magyar Baromfi Termék Tanács 2008

49. évfolyam 2. szám

Kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail: info@szaktudas.hu

Felelős kiadó

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.
elnök-vezérigazgatója

Felelős szerkesztő

Dr. Kállay Béla

Tervezőgrafikus

Gerse László
e-mail: gersel@szaktudas.hu

Szerkesztőség

1054 Budapest
Akadémia u. 1–3.
Tel.: 269-2998
e-mail: btt@mail.datanet.hu
btt@mail.tvnet.hu

Lapigazgató

Berzsényi Anita
Tel.: 262-5747
e-mail: berzsényia@szaktudas.hu

Nyomdai előkészítés

Partners-Grafika Kft.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@partners-grafika.hu

Nyomda

Grafika Press Zrt.
1106 Budapest, Jászberényi út 55.
Telefon: 431-2600
e-mail:
info@grafikapress.hu

Felelős vezető

A nyomda ügyvezető igazgatója

Terjeszti a Magyar Posta

Megrendelhető
a szerkesztőség címén

HU ISSN: 1219-0187

20**Grüne Woche**

A nagyszabású nemzetközi vásáron a magyar kiállítókat ismét örömmel fogadták a házigazdák.

32**Brazília „top”-on**

Az ország brojleripara a világalom küszöbén áll, a pulykatermelés dinamikus fejlődésnek indult. Brazíliára most már állandóan oda kell figyelni.

Álláspont

(Tan-)évnnyitó helyett 4

Terméktanács – elnökségi ülés és sajtótájékoztató 8

Dr. Szabó Gábor (1945–2008) 10

Szövetségek 11

Kiállítás – AGRO+MASHEXPO Budapest 18

Nemzetközi vásár – Grüne Woche Berlin 20

Nemzetközi baromfiipar

B. Matthews: Vissza a gyökerekhez 25

Baromfigazdaság és -piac

BTT ágazati adatok (2007. I–XII. hó) 28

Baromfiipari helyzetkép és hírek 30

Brazília – előrejelzés 2008-ra 32

Szakmai műhely

Nemzetközi szimpózium az ásványi anyagokról 34

Contents

Point of view 4

Poultry Board news and press conference 8

Federations news 11

Exhibitions and fairs

Agro+mashexpo Budapest 18

Grüne Woche Berlin 20

Matthews: back to the roots 25

Economic and market

Data of the production and sales 28

Poultry market actual data and news 30

Brazil on the top 32

Special paper – minerals for poultry 34

(Tan-)évnyitó helyett

Bárány László

Örülök a felkérésnek és a lehetőségnek, hogy baromfis kollégáimmal egy „év indító” cikk keretében megoszthatom gondjaimat és véleményemet.

A baromfisok, különösen a termelői kör a 2007. évi takarmány „ársokk” hatása alatt szinte átzuhantak a 2008-as évbe, majd január közepén azzal szembesültek, hogy a takarmányok drágulásának még nincs vége.

2007. év végén talán a karácsonyfa alá szánták, megjelentek és életbe léptek az állatjóléti támogatások (139/2007-es) és az állat-egészségügyi, prevenciók támogatások (53/2007, mely átlényegült 148/2007-re) rendeletei. Az állatjóléti támogatások igénybevételét akár banki faktorálás segítségével lehetetlenné tette a rendelet szövegében szereplő ún. *arányosítás* kifejezés, azaz bármilyen ígérvény végösszege 2008. évi mennyiség teljes ismeretében, tehát csak 2009-ben válik konkrét számmá, forinttá.

Nem különb a helyzet az egyes állatbetegségek leküzdésére igénybe vehető támogatásokkal sem. Látszik a rendeletalkotók bizonytalansága, hogy 1 hónapon belül kétszer írták át a rendeletet, sőt ha idevesszük a 2/2008-as szalmonella-támogatási rendeletet is, ez már a harmadik neki-futás. Az 1,5 milliárd forinthez, ami december vége óta a BTT számláján átcsorog, gyakorlatilag lehetetlen.

Az ágazatban tapasztalható általános krízis és a fenti támogatási hozzáférések anomáliái miatt több elnökségi tag biztatására szükségét éreztem annak, hogy a BTT elnöksége 2008. január 21-én rendkívüli elnökségi ülést tartson. Az elnökségi ülés szakértők bevonásával konstruktív vitát folytatott, az ülésen részt vettek az FVM, az

MGSZH, és az MVH magas beosztású szakértői is.

Az elnökség határozata értelmében levélben kértük Gráf József miniszter urat, hogy a két szervezet (FVM és BTT) szakértőivel vizsgálják meg a jelenlegi támogatási rendszereket, jogszabályokat és tegyék működőképessé, pénzügyileg hozzáférhetővé a megígért, illetve a lefolyósított pénzeszközöket.

A szakmai egyeztetésre 2008. január 28-án sor került, melynek eredménye a következő:

Az Állatjóléti támogatások kifizetésével kapcsolatosan: Az FVM nem lát lehetőséget, hogy 2008. I. félévében – a negyedéves igénylési határidőt követően – a folyósítások megtörténjenek. Ha az ágazat szereplői, termelői – faktorálás útján – pénzhez szeretnének jutni, az egyes termékpályák között szét kell osztani a rendelkezésre álló 4 milliárd forintot. A felosztás módjára, mértékére az elnökség e cikk megjelenése időpontjában hozza meg határozatát.

Ezt követően az FVM szakértői módosítani fogják a 139/2007-es rendeletet oly módon, hogy az ez év március 31-i, I. negyedévi végi határidővel az állatjóléti támogatások beadásra, illetve befogadásra kerüljenek.

Kicsit nehezebb és bonyolultabb a helyzet a jelenleg érvényben lévő és hatályos 148/2007-es rendelettel. A szakmai egyeztetés során ígéretet kaptunk, hogy a tyúkfélék (árutojás-termelő tyúkok és tenyésztőtyúkok) *szalmonellamentesítési támogatását* leválasztják a 148-as rendeletről és önálló- a pénzügyi források összegét és megoszlását tartalmazó rendelet születik a fenti támogatási körben.

Várhatóan február közepén elindulhat a baromfitartók kukoricavásárlását segítő kedvezményes kamatozási háttérű finanszírozás. Azok a baromfitermelők számíthatnak ilyen típusú segítségre, akik megfelelő jogi pénzügyi háttérrel tudnak adni az átvett kukorica árának 4-6 hónapi halasztott visszafizetésére.

Most kicsit helyezkedjünk a támogatási körön kívülre. Ez év elejétől indul a korábbi gyakorlatoktól eltérő termelői regisztrációs rendszer. E helyen szeretnék biztatni minden vállalkozást a regisztrációs kötelezettsége teljesítésére, mivel bármilyen típusú támogatás a BTT-tagsághoz lesz kötve, ez pedig a regisztráció útján nyerhető el.

A 2008-as év prognózisát nagyon nehéz felállítani. Ha mégis valamilyen módon jellemezni kellene a várható tendenciákat, akkor a hullámvasúthoz tudnám hasonlítani. A jelenlegi időszakot április közepéig a gödör aljának, és az abból való kilábalásnak tekintem. A rendszerben egyetlen biztos pontot látok, ez pedig a *bizonytalanság*.

A takarmányárak drágulása – 4-5% mértékig – sajnos még benne van a piaci lehetőségekben, de további változást az új kalászosok megjelenéséig már nem várok.

Hozzá tartozik az európai baromfikereskedelem rendszeréhez és logikájához, hogy 1000-1200 km sugarú körön belül globálissá vált az európai baromfipiac. Ezen a logisztikai távolságon belül a friss baromfihús „lédig” (ömlesztett) vagy csomagolt formában bárhová eljuttatható és sajnos el is jut, legyen az olcsó holland, vagy lengyel csirkecomb, cseh darabolt és tálcás termékek, német vagy osztrák pulykahús vagy éppen ott kutyaeledelnek számító csirkefarhát.

Ezért azt kell mondani, hogy nem csak a hazai piaci vagy keresleti viszonyok lesznek a meghatározók, hanem a nyitott vagy más néven „globalizált” európai tendenciára kell figyelnünk.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a más „fűje sem zöldebb”, azaz a konkurens országok takarmányai sem olcsóbbak, és energiahordozók beszerzési árai hasonlóak a magyaréhoz.

Ha a hatékonyságot – és itt a vágóüzemek méretét és hatékonyságát nézem – akkor bizony meg kell állapítani, hogy a „kis magyar 10 milliós piacra” az 52-55 vágóüzem nagyon sok. Ennek az igazságtar-

talmával az ágazatnak előbb-utóbb szembe kell néznie, természetesen nem várható el, hogy valaki önként és dalolva ugorjon ki elsőként a lassan ereszkedő repülőgépről.

Visszatérve még a 2008. évi prognózisomra, némi piaci és keresleti élénkülésre számítok április végétől október elejéig bezárólag, de az is lehet, hogy ez amolyan vágyakozás, vagy „cigányjóslat”, mert a rossz idő után mindig jó időnek kell következnie. Rólam azt mondják a szakmabeli kollégáim, beleértve a „kedves konkurensaimat is”, hogy született optimista vagyok, bár ezt felvállalva ugyan, de újabban egyre körültekintőbben és óvatosabban teszem.

Azok a támogatási lehetőségek, amelyek a baromfitelepek rekonstrukcióját, műszaki fejlesztését és a trágyakezelés tárgykörét érintik, jelentős forrásigényűek. Nagyon sok vállalkozásnak külön meg kell küzdeni a banki finanszírozásért, azaz a hitelképesség bizonyításáért. Aki tud fejleszteni és fog fejleszteni 2008-ban, az talán jegyet váltott a jövőbe induló vonatra, bár még én magam sem tudom, hogy ez a vonat honnan indul és hol vannak a megállói.

Azt gondolom, hogy az a feszültség, ami a magas takarmányozási és tartási költségek kapcsán és a nyomott húspiaci árak érvényesülésében keletkezett, sokáig nem tartható fenn. Valahol valamelyik rendszeren keresztül, ennek a feszültségnek és aránytalanságnak ki kell egyenlítődni. A kiegyenlítésnek két rendszere szerepel a víziómban, nyáron-ősszel a gabonafélék 15-20%-kal olcsóbbak lesznek és így csökkenni a takarmányárak, és/vagy a baromfihúsok átadási árai, valamint a fogyasztó árai sok hónapos áralkun keresztül emelkedésnek indulnak, fedezetet nyújtva a termelők és feldolgozók költségeinek és némi haszonnak a megtérüléséhez.

Harmadik út nincs, illetve van: de belegondolni se szeretnék, mert ez az út a Bábolnák, Hajdúbétek, és Carnexek áldozataival van kikövezve!

Tojásvédelem. Profitvédelem.

Nobilis® a megbízható baromfi vakcina neve

A fertőző betegségek drámai módon rontják az állományok termelését, és negatívan befolyásolják a nyereséget. Az Intervet a biztonságos, hatékony és innovatív vakcináival évtizedek óta a baromfiipar megbízható partnere.

Az élő és inaktív Nobilis vakcinák megvédik állományát számos vírusos, baktériumos és parazita betegségekkel.

Az Intervet kutatás iránti elkötelezettsége a vakcina fejlesztés garanciája, mely baromfi állományaink védelmét biztosítja a jelen és a jövő betegségek ellen.

Kutatásban a jövő

Intervet Hungária Kft. • 1095 Budapest, Barátos tér 7/I.
Telefon: (+36 1) 456 3090 • Fax: (+36 1) 456 3099 • www.intervet.hu • info.hungary@intervet.com

FELHÍVÁS

A Baromfi Termék Tanács konzorciális partnerként pályázatot nyert a Szegedi Tudományegyetemmel közösen „Környezetkímélő technológiák az élelmiszeriparban: feldolgozás, műszaki diagnosztika, információtechnológia (HEFOP 3.3.1-P-2004-06-0086/1.0)” címen. A pályázat koordinátora a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kara ingyenes tanfolyamokat indít felsőfokú végzettséggel rendelkezők részére. A képzésekről, tervezett időpontjukról készített tájékoztató megtekinthető a:

www.magyarbaromfi.hu és a folyamatosan aktualizált: www.mk.u-szeged.hu/~fema/ weblapokon, mely utóbbiról a jelentkezési lap is letölthető. Bővebb információ az alábbi telefonszámon kérhető: (62) 546-020 Horváthné Dr. Almássy Katalin.

A tanfolyamok közül a baromfiágazat számára kiemelkedően érdekesek lehetnek az alábbiak:

Szalmonellamentesítési stratégiák a magyar baromfiágazatban

A tanfolyam helyszíne: 6725 Szeged, Moszkvai krt. 5–7. A tanfolyam időpontja: 2008. március 7–8. Kurzuskód: SAL01

Jelentkezés: a hak@mk.u-szeged.hu e-mail címen, a kurzus kódjának feltüntetésével.

Nyomonkövethetőség az állati eredetű termékpályáknál

A tanfolyam helyszíne: 6725 Szeged, Moszkvai krt. 5–7. A tanfolyam időpontja: 2008. február 29.–március 1. Kurzuskód: NYK01

Jelentkezés: a hak@mk.u-szeged.hu e-mail címen, a kurzus kódjának feltüntetésével.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a további képzések szervezése részben még folyamatban van, részben pedig már megtörtént és amint jeleztük, a képzésekről az SzTE weblapján folyamatos tájékoztatás kapható.

Elnökségi ülés

A Poultry International 2008. januári száma idézi az Agra Europe közlését, miszerint a múlt évben a magyar baromfitermelőknek akár egyharmada is kiléphetett a „business”-ből. „A takarmányárakban bekövetkezett robbanás nem időleges problémát jelent, hanem a baromfiszektor permanens válságához fog vezetni” – idézi a lap Bárány Lászlót, a magyar terméktanács elnökét. A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a múlt évi betakarítások során 50%-os terméskiesést szenvedtek el Magyarországon mind a kalászos gabonáknál, mind pedig a kukoricánál. A baromfiágazatban a fentiekén túlmenően is súlyos gondokkal kell szembenézni. Ezért a Baromfi Termék Tanács elnöke 2008. január 21-ére rendkívüli elnökségi ülést hívott össze. Az ülés napirendjét és határozatait az alábbiakban adjuk közre olvasóinknak.

1. napirendi pont: Az állatjóléti és állategészségügyi támogatások igénybevételeinek nehézségei, azok megszüntetése.

Bárány László elnök: a 139/2007. (IX. 28.) FVM rendelettel kapcsolatban megjegyzi, hogy nehezen született meg a legutóbbi változata, többször megjárva a brüsszeli bürokráciát. Látható, a kormány érzi, hogy a korábbi 9,50 Ft/kg-os és a 2 Ft/kg-os támogatások pótlása az állattenyésztés napi túléléséhez nélkülözhetetlen. (A cash alapú költség negatív egyenleget mutat, hiszen például a csirkénél a 220-230 Ft/kg-os felvásárlási árakra figyelemmel a termelőnél a takarmány- és napocsibeköltségen felül 18-20 Ft/kg marad, amelynek elégnek kell lennie a fűtésre, munkabérre, vakcinázásra, fertőtlenítésre stb.) Összeomlott cash alapon a rendszer. A 2007. évi takarmányárak és a várható energiaárak következményei már korábban is láthatóak voltak. Kitorési pontként a szürkegazdaság adódik, de már az sem éri meg. A rendszer még csalással sem működik cash alapon. Az állatjóléti támogatási rendszerben lévő torzulások mellett a legnagyobb baj az, hogy csak

ígéret a rendelet – nem tény. A felülről 6 Mrd Ft értékben korlátozott összeg már a baromfiszektoron belül is szerkezeti torzulásokat okoz. Tetten érhető a nagyvállalatokat diszkrimináló szabályozás.

Az állatjóléti támogatási rendszer további baja, hogy a negyedéves lehívás hiányában az ígervények nem faktorálhatók, mert a mögöttük lévő pénz folyósítása a bankok által nem kiszámítható, az ígervény nem végrehajtható.

Bevezetője után vitára bocsátotta a témát.

1/2008. (01. 21.) BTT. Eln. sz.

h a t á r o z a t:

A BTT Elnöksége felhatalmazza Bárány László elnököt és a titkárságot, hogy az állategészségügyi **támogatások** negyedévenkénti kifizetésére, valamint a termékpiacok közötti arányosításra vonatkozóan javaslatot terjesszen elő az FVM felé. Kezdeményezzen tárgyalást, hogy a támogatások kifizetése 2008. évben megkezdődjön.

2/2008. (01. 21.) BTT. Eln. sz.

h a t á r o z a t:

Balról jobbra: Horváth Lajos, Magyar József, Bárány László, Szabó István

A BTT Elnöksége felhatalmazza Bárány László elnököt és a titkárságot, hogy 15 napon belül kezdeményezzen szakértői szintű megbeszélést az FVM-mel annak érdekében, hogy a 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet a szabályozás valódi céljának és a reális helyzet adta lehetőségeknek megfelelően módosításra kerüljön.

2. napirendi pont: A 2008. I. félévi marketingprogram jóváhagyása

3/2008. (01. 21.) BTT. Eln. sz.

h a t á r o z a t:

A BTT Elnöksége felhatalmazza Bárány László elnököt, hogy a BTT 2008. évi marketingprogramjával összefüggésben, annak konkrét gyakorlati megvalósítására egy bruttó 60 millió Ft-os összeghatárig és egy bruttó 90 millió Ft-os összeghatárig terjedő programjavaslatot kérjen a Noguichi Kft.-től. A javaslatokról a BTT Elnöksége a beérkezésüket követően rövid időn belül dönt.

3. napirendi pont: Tájékoztató a „Magyar Baromfi” védjegy alkalmazásának aktuális kérdéseiről

4. napirendi pont: Egyéb

Sajtótájékoztató

Az elnökségi ülést követően az elnökség (a képen látható) tagjai az elnök vezetésével tájékoztatták a sajtó képviselőit a kialakult helyzetről és az ebből adódó következményekről, teendőkről. A napi írott és elektronikus sajtó természetesen ezt friss hírként már másnap lehozta, így az ott elhangzottakra itt nem szükséges kitérni.

Most ennél sokkal célszerűbb és hasznosabb, hogy Bárány elnök úr felkérésünkre vállalta a szélesebb körű részletes tájékoztatást (lásd: *vezércikk*), ami által az ágazati helyzet áttekintése és jobb megértése válik lehetővé, ez egyúttal a jövőre nézve is fontos utalásokat tartalmaz.

DR. SZABÓ GÁBOR 1945–2008

A magyar baromfis társadalom nagy vesztesége az új esztendő elején Dr. Szabó Gábor barátunk, kollégánk halála.

Tápon született, állatorvosi diplomát 1970-ben szerzett. A diplomás állatorvos 1983-ig a gyermelyi szövetkezetben dolgozott, majd a Sárísápi Új Élet Mezőgazdasági Szövetkezetben vállalt munkát. A baromfiágazatban ettől kezdve vált mind ismertebbé, mert az új munkahelyen új terület várt rá, a szövetkezet budafoki tojásfeldolgozó üzeme, későbbi nevén a SÁTO. A veszteséggel küszködő szövetkezet létét ez az üzem tette lehetővé még jó néhány évre, majd a rendszerváltozás-kor más SÁTO Kft.-ként működött 2001-ig az ő vezetésével.

Sajnos egészségi állapota miatt leszámálékolták, de munkakedve megmaradt és családi vállalkozásként továbbra is a baromfitermelésben hasznosította kiváló szakmai tudását.

A baromfi a munkájához, a ló és a vadászat a kedvteléséhez tartozva forrt össze vele. Mindannyian, akik kapcsolatba kerültünk Szabó Gáborral, szókimondó, egyenes beszéde mellett megtapasztalhattuk nyitott, baráti lelkületét.

Legnagyobb veszteség ő a családjának, de számunkra, a szakmában dolgozók számára is fájdalmasan hiányzik magas, erőt mutató alakja. A vadászatot, természet kedvelő Gábor barátunk azonban a gyarmatpusztai kicsi temető árnyas fái alatt nyugodva alussza álmát, és mi most ezúton is búcsúzunk tőle, de hitünk szerint az örök élet reményében.

F.P.

Hirdetési tarifák

Méret	Méret mm-ben	Ár Ft-ban, 4 szín
1/1 vágott tükröz	168×238 138×198	130 000
1/2 álló fekvő	67×198 138×96	80 000
1/4 álló fekvő	67×96 138×46	50 000
2/1 vágott	336×238	220 000
Borító I.	148×168	190 000
Borító II–III.	168×238	150 000
Borító IV.	168×238	170 000

A fentiekől eltérő egyedi méretet a kiadóval előzetesen egyeztetni szükséges.
Az árak az áfa összegét nem tartalmazzák.

MAGYAR BROJLERSZÖVETSÉG

Dr. Kuli Barnabás

A heti brojlerfelvásárlásnak az előző számban már említett 52. heti visszaesése most diagramon is látható. A szintén három munkanapos 1. héten pedig egy átlagos hét mennyiségének kb. a 60%-a került felvásárlásra.

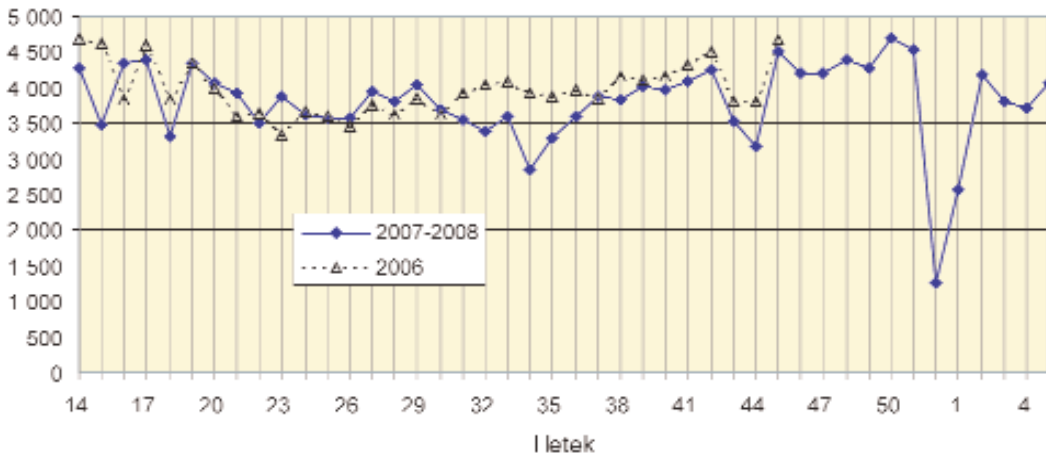
Ezekre a rövid hetekre és a vágóüzemek harmadának év végi leállítására készülve a

végtermék naposcsibék letelepítése a 46. héten volt a legalacsonyabb. A 46. és a 47. héten az átlagos 2,5 millió db alatt volt a kelt csibe mennyisége, másrészt a 44-48. hetekben megemelkedett a csibeexport.

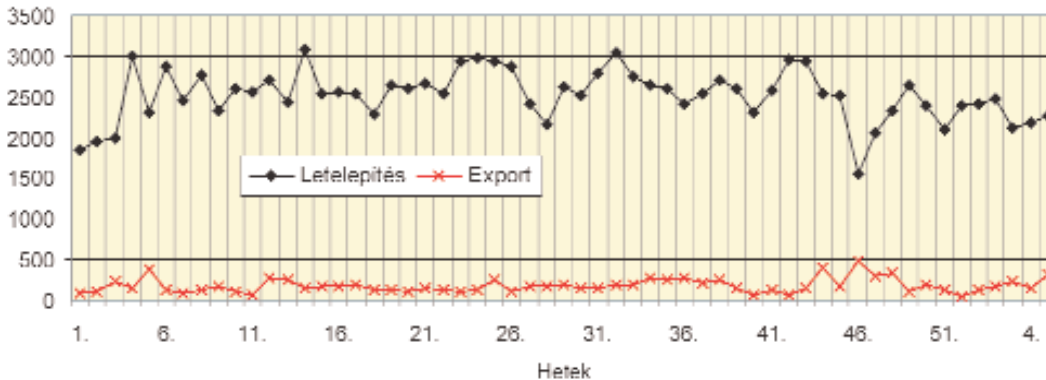
MAGYAR TOJÓHIBRID-TENYÉSZTŐK ÉS TOJÁSTERMELŐK SZÖVETSÉGE

Az Európai Tojásnagykereskedők és Tojásfeldolgozók Szövetsége, az EEPTA Tanácsa 2008. február 7-én ülésezett Brüsszelben.

Heti brojlerfelvásárlás 2006-ban és 2007-2009-ban

Húshibrid naposcsibe heti letelepítés és export 2007-2008-ban (ezer db)

Földi Péter

Az összejövetelen Dr. Stefania Marrone, a Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatóságának munkatársa tartott előadást az EU baromfitermeléséről, melyből a tojáságazatot érintő néhány grafikont bemutatunk.

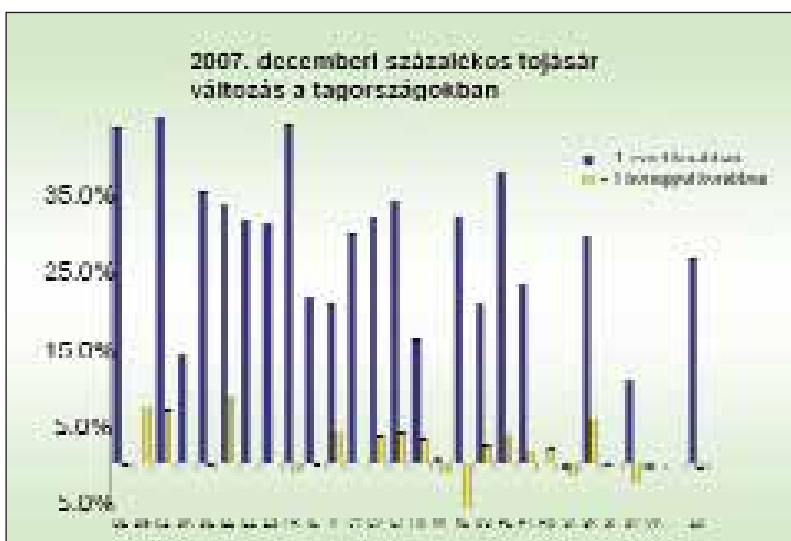
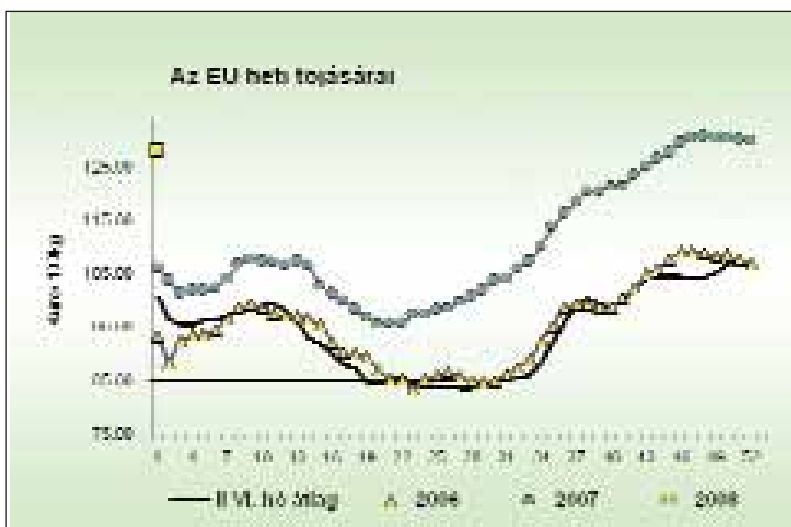
A takarmányárak jelentős költségnövekedést és az ezzel járó tojásár-emelkedést

okoztak Európában. Megjegyezzük, hogy Magyarországon az áremelkedés igen mérsékelt volt, a legtöbb országban ez sokkal erőteljesebbnek mutatkozott.

A brazil és az amerikai tojásárak mind jóval alacsonyabbak, mint az európaiak – igen veszélyes jövőt vetítenek az EU termelői elé. A külföldről beáramló áru útját a WTO tárgyalások következményeként a piacvédelem leépítése, az állatjóléti és szalmonellarendeletek költségnövelő hatása egyre simábbá és egyenesebbé teszik.

Marrone asszony szerint Fischer Boel biztosasszony ragaszkodik ahhoz, hogy az amerikai kontinensről is csak országgóddal jelölten lehessen tojást behozni. Jelenleg az USA-ban egyáltalán nem jelölik a tojást, jelölőberendezések sincsenek felszerelve a csomagolóhelyeken, nem beszélve Brazíliáról. Az EU tojásforgalmazási szabálya ma a legfontosabb piacvédelmi eszköz.

Az állatjóléti szabályokkal kapcsolatban közölte, hogy a Mezőgazdasági Igazgatóság tisztában van azzal, hogy a hagyományos ketrecek használatának 2012-es határideje nem tartható, de az Élelmiszerbiztonsági és Állatjóléti Igazgatóság (DG SANCO) egyelőre hajthatatlan, ragasz-

codik a határidőhöz. Az EU Parlament is politikai okokból a szigorú állatvédelem mellett van.

Február 22-én ül össze a Főállatorvosi Testület (CVO), mely még napirenden tarthatja a 2012-es határidő elcsúsztatását, ezért minden érdekelt szakmai szervezet próbálja meggyőzni az országos főállatorvost, hogy az ágazat érdekét képviselje a CVO ülésen. A BTT ezzel kapcsolatban megtette lépéseit.

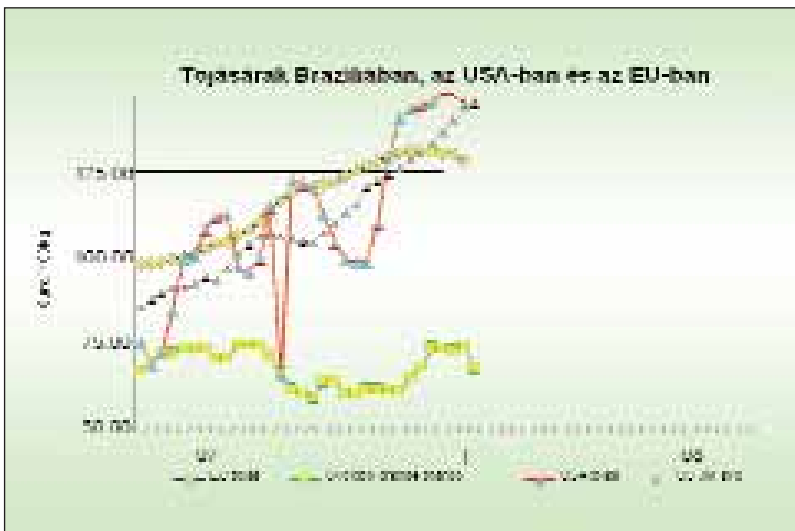
Mark Williams, az EEPTA főtitkára szerint 2012-től évi 20%-os hagyományos ketrecleépítést el lehetne fogadtatni a Bizottsággal, így 2022-re lenne felszámolva a hagyományos ketreces technológia. Szerinte Kelet-Európa térsége elérhetne egy hosszabb időszakot. Lehet, hogy új esélyt adna, hogy a jelenlegi Bizottságot 2009-ben új váltja fel.

Jelenleg az Egyesült Királyságban a tyúkállomány 62%-a van hagyományos ketrecben, de a héjas tojás kiskereskedelmi forgalmában már csak 50%-os a részesedésük az ilyen rendszerben termelt tojásoknak.

Az EEPTA birtokában vannak az európai ketrecgyártók levelei, melyekből kiderül, hogy a gyártókapacitás sem elegendő az

összes régi ketrec 2012-ig való cseréjéhez. Caspar von der Krone úr Németországról szólva elmondta, hogy 70%-a tyúkállománynak hagyományos ketrecben van és 2009-ben Németország betiltja használatukat. Ennek ellenére a csere érdekében semmi nem történik.

Az olaszok által összefogott 13 európai ország szakmai szövetségei (Olaszország, Spanyolország, UK, Franciaország, Portugália, Belgium, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország, Csehország, Bulgária, Gö-

Belföldi naposjérce-telepítés													Me.: ezer db
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Össz.
2004	422	435	694	789	631	115	282	108	247	337	545	278	4882
2005	306	213	260	756	831	247	201	176	200	328	571	236	4325
2006	144	510	244	438	1021	317	121	69	136	275	641	83	3999
2077	248	354	506	840	673	506	211	23	141	240	287	112	4141

2006. I–XII. hó: 3999; 2007. I–XII. hó: 4141

rögország, Románia) a Copa Cogeca segítségével próbál nyomást gyakorolni Brüsszelre a 2012-es határidő 5 éves elhasztása ügyében.

Az állatjólét mellett a másik nagy veszély az EU tojáságazatára a szalmonellával foglalkozó 1273. rendelet, mely szerint a pozitívnak minősülő állományok terméke csak hőkezelt hozható forgalomba. Külön problémát jelent a szabad tartásos baromfi. Az EEPTA álláspontja, hogy a tojás biztonságos ételkészítés, még ha a környezet szalmonellafertőzött is. Még a tojáshéjra lévő szalmonella sem veszélyes megfelelő higiénia felhasználás mellett, ha a tojás belsejében nincs szalmonellabaktérium, márpedig ép tojáshéj esetén nem fordul elő a baktérium a tojásban.

A jelenlegi szabályozás tarthatatlan állapotokat idéz elő és jóval nagyobb kockázatot jelent, mivel a szabály áthágására ösztönöz. Európában tojásporító kapacitás sincs a hőkezelésre váró mennyiség feldolgozására. Az EEPTA foglalkozott még a vámleépítés miatt a tojás és tojástermék érzékeny kategóriába sorolása miatt. Megemlítették Ukrajnát is, ahol a termelési költség 66%-a az EU-énak. Az EU ráadásul most köt szabadkereskedelmi egyezményt Ukrajnával.

Kéri az EEPTA a Bizottságot, a tojás reklámozását más szempontok szerint is támogassa, ne csak a jelenlegi, a jelölést ismertető pályázat formájában.

Az EU Bizottság most megjelentetett állatjóléti tanulmányához az EEPTA elkészíti kritikai megjegyzéseit.

Az EEPTA közgyűlése 2008. május 29-én és 30-án Hollandiában Apeldoornban lesz, kérjük, tagjaink is jelentkezzenek, hiszen hasznos számukra a fentiekből is kiűnően az összefogás.

MAGYAR PULYKASZÖVETSÉG

Villányi János

2007 év a pulykaágazat számára felemásan zárult. Az év eleji kisebb gondok után egy gyors felfelé ívelés következett be, a mellfilé ára 5 euró fölé emelkedett, raktárkészletek nem voltak. A madárinfluenza és a brazil állat-egészségügyi helyzet miatti húshiány kedvezett az exportnak. A belföldi fogyasztás is nőtt. Időlegesen húshiány következett be. Az év közepére azonban a takarmányárak gyorsan emelkedni kezdtek, év végére közel 8000 forint volt a befutó. Az év folyamán többen abbahagyták a termelést a megemelkedett takarmány- és energiaárak miatt.

A felvásárlási ár is jelentősen nőtt, év végére a 310 Ft-ot is meghaladta. Ugyanakkor az élő állat önköltsége a 340 Ft-ot is megközelítette. Az év végére a fogyasztás kissé visszaesett, az export is csökkent, emiatt készletek halmozódtak fel. Az év elején jelzett 140-150 ezer tonnához képest sokkal kisebb volt a termelés (125 ezer tonna).

2007. évi termelési eredmények			
	2006.	2007.	2007/2006 %
napospipe ár, Ft/db	333	354	106,3
kikeltetett napos, E db	11 506	11 861	103,1
napos export, E db	491	364	74,1
import napos, E db	597	1214	203,4
tápár, Ft/q	47 400	69 900	147,5
felvásárlási ár, Ft/kg	247	282	114,2
levágott, E db	9952	9911	99,6
levágott, t	127 145	125 993	99,1
átlagsúly, kg	12,84	12,56	97,8
húsexport, t	29 005	32 152	110,8
belföldön értékesített hús, t	47 791	37 399	78,3

A letelepített állomány több mint 70%-a import naposból, illetve import tojásból származik. Év végére megjelent a 139. sz. állatjóléti támogatásról, illetve a 148. sz. állat-egészségügyi szolgáltatásokról szóló rendelet, amely bizonyos kompenzációt jelent a magára hagyott, lebecsült baromfi-ágazatnak.

2008-ban az előző évihez hasonló termelési volumen várható, a helyzetet export szempontjából javítja a forint jelentős gyengülése, ugyanakkor még jobban sújtja a tovább növekvő takarmányár- és a jelentős energiaár-változás.

MAGYAR SZABADTARTÁSOS BAROMFITERMELŐK SZÖVETSÉGE

2007-ben az ágazat fennállása óta a legjobb évet zárta. Mind a termelésben, mind az exportban kiváló eredményeket ért el.

Termelését 30%-kal növelte, az export még nagyobb mértékben nőtt. Nagyobb lehetett volna a felfutás, de ennek gátat szabott a szűk nevelőkapacitás. Az állat-egészségügyi helyzet jó, az ellenőrzéssel megbízott Z-Agro Kft. 69 esetben végzett ellenőrzéseket a telepen. 600 ezer forint került kifizetésre környezetvédelmi célokra az intervenciók alap terhére. A többfázisú nevelésről megtörtént az átállás az egy fázisra – ennek egészségügyi jelentősége kiszámíthatatlan.

A korábban a Red Master termékek a hagyományos brojlernél háromszor magasabb áron kerültek a piacra, ez a különbség csökkent, jelenleg csak kétszeres az árkülönbség.

A piacon minden eladható, sőt a vásárlói igények maradéktalan kielégítése érdekében a Baromfi-Coop új nevelőtelepeket épít és ugyanezt teszi három partner is.

Villányi János

2007. évi termelési eredmények			
	2006.	2007.	2007/2006 %
letelepített napos, E db	850	1 439 500	341,09
levágott gyöngyös, t	45	49	108,9
levágott RM, t	1515	1965	129,7

MAGYAR KACSASZÖVETSÉG

Látits Miklós

A baromfiágazat egészséhez hasonlóan a kacsza esetében is meghatározó szerepe volt 2007-ben (az év második felében) a takarmányárak emelkedésének. Bár az ágazat mindkét hasznosítási irányát a növekedés jellemezte, ebben azonban – a kezdeti kilátásokat követően – a termékpálya jellegéből adódó késleltetett reagálás, és – más irányból – a madárinfluenza miatt alacsony bázis is szerepet játszott. A végtermék-előállító termelők – nevelők, tömők – helyzetét (a többi ágazathoz hasonlóan) nehezítette, hogy a korábbi nemzeti támogatási lehetőség csak az év első hónapjaiban volt hatályban; ezt követően (visszamenőlegesség nélkül) az új rendelet csak decemberben lépett életbe. A hizott kacsát illetően pedig a nemzetközi állatvédelmi mozgalom indított kampányt az elmúlt évben.

A 2007. évi keltetési adatok mindkét hasznosítási iránynál növekedést mutatnak, bár a májtípusnál ez a mulard további térnyerésének volt köszönhető, miközben a barbarie keltetése a felére esett vissza. A mulardnál azonban nemcsak a hazai keltetés mennyisége nőtt a bázis másfélszeresére, hanem a kihelyezésben az import is jelentős szerephez jutott. A pekingi típusú naposkacsza 15,7 milliós kibocsátása 30%-os növekedést jelent; összességében pedig 25%-kal nőtt a hazai keltetőkből származó kacsza mennyisége. A naposárak – a májhasznosítási iránynál egy-egy hazai tenyészet lévén – csak a pekingi típusnál jelentenek valódi átlagértéket; itt a bázishoz képest 9%-os emelkedésre került sor (az árak az év végére meglehetősen egységesen alakultak).

A kacsafelvásárlásnál kimutatott növekedés 35%-os mértékében – a mindkét

hasznosítási irányra jellemző tényleges többlet mellett – szerepet játszik a (nagyobb mértékben a hizott kacsára jellemző) bérvágásos konstrukció bekerülése az adatbázisba; ennek mennyiségei a bázisban még nem szerepelnek (ugyanaz az oka annak, hogy a barbarie vágásánál gyakorlatilag nincs 2006-os összehasonlítható érték). A felvásárlási árak – bár nem olyan mértékben, mint a takarmányok második félévi árai – növekedtek; a hizott kacsánál 10-12%-kal, a pecsenyekacsza esetében 19%-kal. Ez az eltérés – a többi baromfi termékpályaéhoz hasonlóan – a nyereséghányad csökkenéséhez, sok esetben eltűnéséhez vezetett a múlt év során.

MAGYAR LÚDSZÖVETSÉG

Nem kísérték végig a teljes évet a kezdetben mutatkozó kedvező lehetőségek a lúdágazatban 2007-ben. Bár a korábbi évek önkorlátozása, a készletek kiürülése, és a madárinfluenza visszaszorulása egyidejűleg tette lehetővé az értékesített mennyiségek növelését és az árak emelését, a takarmányárak év közepétől kezdődő nagymértékű növekedése számottevően módosította a teljes év értékelését. A szülőpárokban is tapasztalt állománynövelés már az év közepén szükségessé tette a várható létszámok felmérését; másrésztől azonban a törzseknél szórványosan megállapított szeropozitivitás bizonytalanságot okozott a beótlásoknál. E kettős (ellentétes) hatás igen megnehezítette a (2008-ra történt) szülőpár-beállítás össz-mennyiségének megállapítását.

A szövetség számára adatot szolgáltató keltetők szerint 2007-ben 500 ezerrel – 10%-ot meghaladón – nőtt a kibocsátott naposliba db-száma. A növekedés első sorban a – korábbi években erősen visszafogott – hústípusnál volt jelentős; itt a 20%-ot is megközelítette (a májtípusnál 5% volt). A végtermék napos iránti kereslet az áraknál mindkét hasznosítási irány

esetében 13%-os növelést tett lehetővé. A több termelési ciklusban előállított szürke napos ára nyáron 800 Ft/db fölé emelkedett, az őszi időszakban pedig 600 Ft/db körül alakult.

A felvásárlás terén mintegy 20% növekedés mutatható ki; nagyobb arányban a hízott libánál. Ez azonban részben abból adódik, hogy az utóbbi évek gyakorlatához igazodva 2007-ben a BTT adatbázisában a bérvágás keretében vágóhídra került mennyiségek is megjelentek; ez a tétel a bázisban azonban nem szerepel. A felvásárlási árak az év második felétől a takarmányárakkal párhuzamosan növekedésnek indultak, de az emelkedés mértéke alacsonyabb volt, így csökkenő nyereséghányadot tartalmaztak. A felvásárlás szezonalitása miatt az árak növekedésének éves mértéke eltérő: a korábban vágott pecsenyelibánál – amelyre a takarmányárak emelkedése kisebb hatást gyakorolt –

13%, az őszi szezonban leadott tépett húslibánál viszont 33% volt. Ugyanez áll annak háttérében is, hogy az éves átlagárak eltérése a húshasznosításon belül megközelítette a 100 Ft/kg-ot, miközben a korábbi évben a pecsenye- és húsliba átlagára közti eltérés csak ennek negyede volt. A hízott liba felvásárlási átlagára a bázishoz képest 11%-kal nőtt; az év végére megközelítette a 600 Ft/kg értéket.

**Hatékony tisztítás
a baromfitelepeken!**

- **Gépeinket több mint 10 éve használják állattenyésztésben szinte az országban**
- **FVM által támogatott berendezések**
- **Hidegvizes, melegvizes magasnyomású mosók, istállóhűtők**

Melegvizes mosók

Hidegvizes mosók

FIX NET Kft.
2051 Biatorbágy, Tormásrét u. 8.
Tel: (23) 530-492, fax: (23) 312-682
e-mail: fixnetinfo@fixnet.axelero.net
www.fix-net.hu

**Hatékonyan
a Salmonella
ellen**

Zoosaloral H vakcina
Élő, genetikailag stabil, kétszeresen attenuált Salmonella typhimurium mutáns törzset tartalmaz biofilizált formában. Az oltóanyag immunitást ad a Salmonella typhimurium és - a meglévő keresztimmunitás alapján - a Salmonella enteritidis fertőzöttség ellen. Ivóvízbe keverve adható.
Törzskönyvi szám: 316/1994

Salmovac SE vakcina
Élő, fogyasztva száritott, attenuált Salmonella enteritidis vakcina csibék és jércek számára, ivóvízbe, szájon át történő alkalmazásra. Kétszeri vakcinázás tökéletes védelmet biztosít a tojóperiódus végéig.
Törzskönyvi szám: 579/2002.

SWIFTS PHARMA KFT.
2821 Gyermely, Kossuth L. u. 25. • Tel.: (34) 570-200 • Fax: (34) 570-205
Mobil: (30) 9374-325, (30) 957-5982
E-mail: info@swifts.hu • Honlap: www.swifts.hu

AGRO+MASHEXPO – Budapest 2008. január 23–26.

A Budapesti Vásárcsopont „A” és „D” pavilonjában 11 ország 160 kiállítója 18 500 négyzetméteren mutatkozott be a 26. Nemzetközi mezőgazdasági és Mezőgép Kiállításon. A gazdag tematika főbb részei voltak: szántóföldi növénytermelés talajművelő, vető-, betakarító-, növényvédelmi, rakodó-stb. gépei, tárolók, az állattartás gépei, eszközei, berendezései, egyéb berendezések, de a takarmányozás, szállítás, csomagolás témaköréből is jelentős volt a megjelenés.

Az állattartás, ezen belül a baromfitartás területéről nem volt kifejezetten gazdag a megjelenés, a baromfi témakörébe sorolható cégeket az alábbiakban röviden bemutatjuk, ennek jó és látványos keveret adhatnak az impozáns, modern szántóföldi erőgépek és más „csodák”.

A mohácsi BÁRCROSS BT. standja Schneider Frigyes ügyvezetővel. A cég a tojóhibridek mellett a csehországi Kovobel cég nevelő és tojóketrecekét forgalmazza. A képen egy eurokonform „berendezett” tojóketrec belső kialakítása látható.

A pécsváradi STALL-TECH BT. komplett baromfitechnológiákat forgalmaz. A közeli képen az asztalnál szemben ül Zádori János cégtulajdonos.

A gödöllői MJF Kft. takarmánytárolók, szárítóberendezések mellett a baromfitartás és nyúltartás épületeit, eszközeit forgalmazza. Standrészlet a baromfieszközökkel és a házigazdákkal.

Massey Ferguson traktorok sora, mely kifejezte az egész gépműkiállításra jellemző nagyüzemi és „lóerő” dominanciát sok más társával együtt.

Képriportunkat bezáró gépcsoda, a kiállítás nagydíját elnyert New Holland FR 9040-es magajáró szecskázó gép, amely 424 LE teljesítményű, kiállítója az IKR Zrt. Bábolna.

www.eko-pharma.hu

... hogy semmi se hiányozzon!

EKODIÁR®

a természetes szöveléséges

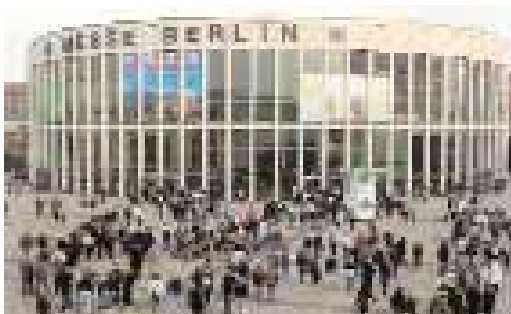
Egészséges jószágok gyógyszerek nélkül!
Versenyképes, jó hasznú adó termékek
Gazdaságos, komplett takarmányozás

www.ekodiar.hu

Grüne Woche, Berlin 2008

**Ha január, akkor Berlin
Zöld hét – 2008. január 18–27.**

Az élelmiszer-gazdaság világszerte mintegy százezer termékkel terített – ahogy azt a Messe Berlin menedzsmentje megfogalmazta szlogenjében – a világ egyik legnagyobb ágazati összejövetelén. A rangos esemény summázata önmagáért szól: az 1926-ban alapított Grüne Woche ezúttal 73. alkalommal várta a bő négyszázezer látogatóra prognosztizált kiállítást, ahol eddig mintegy 8 évtized alatt 116 országból összesen 72 ezer kiállító mutathatta be (közel harmincmillió érdeklődőnek) termékeit.

Ahogy már megszoktuk a tudósításokban, essünk túl mindenekelelt a kötelező kúrón a statisztikai összesítéseket illetően. A tíznapos szakmai megmérettetésen 1610 kiállító (1109 német és 501 külföldi) vett részt 52 országból csaknem tizenkét hektáryi területen. Ezek sorából kettő országot illik kiemelni: nevezetesen Svájcot azért, mert ez évben díszvendégként üdvözölhette a német főváros – a politikailag gyakorlatilag függetlennek besorolható – a zömében pa-

rasztgazdaságokból álló alpesi ország agráriusait. A hatalmas Kaukázusból pedig Azerbajdzsánt, amely ország először jött el kontinensünk dinamikusan fejlődő metropoliszába. S ami a tájékoztatást illeti, a több mint ötezer újságíró 75 országba vitte el a nagy találkozó hírét.

A hagyományos Kelet–Nyugat Agrárfórum ezúttal új köntösben népszerűsítette az agrárius időszerű kérdéseit. Konkrétan az agrárminiszterek konferenciájáról szólt a fáma, ahol többek között ez évben több mint húsz agrárminiszter mondhatta el véleményét az agrárgazdaság helyzetéről mintegy másfél ezer érdeklődőnek. Természetesen a – több mint száz meghatározó – politikusok alkotta fórum egyik főszereplője *Mariann Fischer Boel* uniós főbiztos volt.

Az International Grüne Woche (IGW) tulajdonképpen egy hármass kiállításnak számít, mert a meghatározó fővonal – élelmiszeripar – mellett a hagyományos mezőgazdasággal és a kertészettel is foglalkozik kellő mélységben. Az elmúlt esztendőben egyébként pontosan 426 ezren látogatták meg a fogyasztói vásárt, amelynek közel egynegyede volt a szakmai érdeklődő. Így a rendezvény jellegéből következően a hangsúly a helyszíni árusításra helyeződik, s a cégek közötti üzleti tárgyalások nem jellemzőek, a klasszikus szakmai kiállításokkal ellentétben. A Zöld Hét egyúttal közönségteszt, mivel óriási élelmiszer-ipari konszernnek és kis parasztgazdaságok tárják a nyilvánosság elé újdonságaikat.

Magyarországnak ez a bemutatkozási lehetőség immár 36. alkalomnak számított a már megszokott 10/2-es pavilonban a

eko@eko-pharma.hu

Tájékozódjon internetes hírlevelünkben!

Természetes megoldások Éko Pharma Hírlevelétől

www.ekodiar.hu - www.deltavit.hu - www.deltavet.hu

Rendeljen konvencionálisan az internetről -
online - a honlapjainkról

vagy ügyfélszolgálatunknál: 06/3333 34 5005

csehek szomszédságában. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium berkeiben működő Agrármarketing Centrum Kht. csupán egy úgynevezett központi információs standdal állt a nagyérdemű rendelkezésére, ahol a nemzetközi agrár-diplomáciai tárgyalásokhoz államtitkáraink egy külön kis tárgyalóban fogadhatták a különböző szintű és összetételű delegációkat. A hatvan négyzetméteres standon a Magyar Turizmus Zrt. (mint társkiállító) csodálatos kivitelű prospektusai és kiadványai hívták fel magukra a figyelmet. A magyar kiállítót kizárólag vállalkezési alapon, önállóan szervezte az AMC állami támogatás nélkül, így közel négyszáz négyzetméteren volt megtalálható a tipikus hazai élelmiszer-különlegességeket árusító úgynevezett „Mini-market”, továbbá a magyar borok illetve szeszes italok, különböző sajtok, lángosok és egyéb termékek kínálata. Természetesen mindezek közepén helyezkedett el a Magyar Csárda.

Annyit azért érdemes megjegyezni ehelyett, hogy nekünk Németország az első számú piac élelmiszer-exportőr mivoltunkban, ezért indokolt volna a jóval nagyobb arányú képviselőnk. Egyáltalán azért, hogy felmérhessék az érintettek a versenytársakat, mivel óriásit fejlődtek azok az országok, amelyek korábban nem jelentettek konkurenciát hazánknak az élelmiszerpiacon. Köztük olyanok is, amelyek még jelenleg is jelentős importőrök ebben a tekintetben. Ezek sorában mindenképp Oroszország vagy Ukrajna lenyűgöző mennyiségi és most már minőségi jelenlétével. Velük szemben ugyan pozitív a mérlegünk, ám tudomásul kell vennünk, hogy az említett országokban igencsak dinamikus fejlődés szemtanúi lehettünk az utóbbi évek során. Azért azt kijelenthetjük, hogy nem vagyunk lemaradva Európától az ex-

port terén, ugyanakkor indokolt volna termelésünk növelése, hogy komoly tényezők maradjunk ebben a szegmensben.

Az idei találkozó egyik súlypontja a bio-termékek bemutatása volt, amely téren tulajdonképpen jól állunk, hiszen nem tudunk

Állatok felvezetése a felvonulási téren

BÓLY ZRT. BAROMFIÜZEME

7711 Bár, Szabadság u. 2.

Tel.: (69)334-143

Fax: (69)334-006

e-mail: baromfi@bolyrt.hu

A Bólyi Mg-i Termelő és Kereskedelmi Zrt. értékesítésre kínál

HUBBARD FLEX BROJLER NAPOSCSIBÉT

- gyors növekedési erély
- jó takarmányértékesítő képesség
- kimagasló életképesség és szívósság
- magas húskihozatal

SHAVER BROWN TOJÓHIBRID NAPOSCSIBÉT ÉS ELŐNEVELT JÉRCÉT

- alacsony takarmányfogyasztás
- alacsony elhullási mutató
- kimagasló tojástermelési mutató
- magas stressztűrő képesség

annyit előállítani, amennyit ne lennének képesek eladni. Elsősorban Németország a fő felvevője külföldön a hazai biotermékeknek, ezért jövőnk egyik legfontosabb irányának érdemes tekinteni a biopiacot.

A berlini IGW hosszú időre feltölti ötletekkel az odalátogatókat. Szembesülhetünk a mezőgazdaság erőteljes fejlődésével az ipar és a szolgáltatási szektoréhoz hasonlóan, amelyre ugyanígy hatnak a technológiai vívmányok, miként ki van téve a globalizáció hatásainak is. Csak rajtunk múlik, hogy a veszélyt vagy az esélyt vesszük észre!

Leszögezhetjük, hogy Európának fenntartható fejlődésre van szüksége, amit a különböző szintű fórumokon és tanácskozásokon egyre több szakember is hangsúlyozott. A kérdés továbbra is adott, miszerint összeegyeztethető-e a gazdasági fejlődés és a biodiverzitás fenntartása, ugyanis az

emberiség felelőssége, hogy harmóniában maradjon a természettel. A konferenciákon felszólalók szerint nagy veszély, hogy a kedvező adottságú területeken is – nagy valószínűséggel – felhagynak majd a mezőgazdasági termeléssel, mivel az alacsony importárak miatt nem fogják tudni tovább finanszírozni a gazdák veszteségeiket. Kontinensünknek szüksége van saját mezőgazdaságra a biodiverzitás fenntartása miatt is.

Németországban különösen erős ágazatnak számít a mezőgazdaság, mivel bő négy millián dolgoznak náluk az agráriumban. A Német Parasztszövetség adatai alapján több mint tíz százalékuk él – az aktív keresőkhöz viszonyítva – a mezőgazdaságból.

Kuriózumnak számított a világ minden táján egyre kedveltebb wellness-programok népszerűsítése, amely tulajdonképpen szervesen kapcsolódik életünkhöz a jó közérzet érdekében.

Ennél viszont szakmaibbnak volt tekinthető a megújuló energiaforrásokkal foglalkozó kiállítás és kongresszus. Egyébként a több mint 250 kísérő rendezvény fókuszában gyakran állt az új uniós tagországok versenyképességének helyzete, s egyáltalán a bővítés utáni kontinens agrárgazdasága. Mondhatni, az egész kiállítás már az Európai Unióhoz igazodva szerveződött sikeressé, a fenntartható mezőgazdaság, az innováció jegyében.

A Zöld Hét (Grüne Woche) történetében már lassan fél évezede érkezett a nagy fordulat éve, hiszen az egyre fokozódó érdeklődés miatt a Messe Berlin menedzsmentje belekényszerült egyfajta változtatásba – természetesen a szakma közmegelegedésére. Ez azt jelenti, hogy a rendszerváltás óta élő Fruit Logistica, mint társ kiállítás immáron ötödször, külön időpontban várja – februárban, három napon keresztül – az egyre nagyobb számban jelentkező érdeklődőket, ugyanis egyszerűen kinőtte magát e tekintetben a monstre találkozó.

– Szalay Attila –

A vásár zárójelentéséből

GRÜNE WOCHE: a mező- és élelmiszer-gazdaság a jövő szakmája

A jelentés előjában megállapítja, hogy mind a gazdaság és a politika képviselői, mind a kiállítók és a publikum a nemzetközi vásárt igen sikeresnek ítélte. A közép-pontba állított témák az élelmiszer-ellátás, a minőség és az élelmiszerbiztonság voltak. A vásár alatt megtartott 300 szakmai konferencián a szakemberek a szakmai témákat globális kontextusba állítva tárgyalták. A jövő témái között álltak viszont a természetes anyagokkal dolgozó technológiák, a fa sokoldalú alkalmazása, a bioenergia, a pótlandó nyersanyagok kérdése.

Ha a vásár piaci sikerét nézzük, akkor nagy eredmény, hogy Oroszország pl. 330 millió euró értékben kötött üzletet, de Sz. Szelivanov szerint ez akár 450 euróra is felmehet, ha kiteljesednek a kapcsolatok.

Dr. Christian Göke, a Messe Berlin GmbH igazgatója így foglalta össze: „a látogatók fogyasztóbarátként viselkedtek, jobban, mint a múlt évben, mintegy 44 millió eurót költöttek, a 425 000 látogató (azonos a múlt évi számmal), között idén nagyobb volt a szakmai látogatók aránya. A vásár be tudta mutatni az értékteremtő lánc egész folyamatát.” – A Grüne Woche

Lófogatok bemutatója.

publikumvonzóságával továbbra is a világ legnagyobb vására fogyasztói szempontból nézve a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a kertészet egyszerre felvonultatásával. Több, mint 200 hazai és külföldi politikus jött el és a több, mint 5000 újságíró – 70 országból – óriási hírverését adta a vásárnak.

Egyre erősebbnek tűnik a kiskereskedelem és a márkakereskedők megjelenése, akik láthatóan direkt kapcsolatokat igyekeztek kiépíteni a fogyasztókkal. Mind a REWE csoport, mind a Coca Cola, a Ferrero Inters Kraftfoods, a Kühne, a Nestlé stb. ide sorolható. Az 1610 kiállító 52 országból 115 000 négyzetméteren foglalt standokat.

Horst Seehofer, a német szövetségi mezőgazdasági, élelmiszer-ipari és fogyasztóvédelmi miniszter mondta a vásárról: „a Grüne Woche továbbra is sikertörténetet ír. Emellett már régóta a mező- és élelmiszer-gazdaságnak a hangulati barométereként szolgál.” – Nagyon korrekt módon dicsérte a német parasztságot, akik készek arra, hogy kitűnő minőségű és magas értékű élelmiszerekkel lássák el a lakosságot, emellett most már az energiatermeléshez is hozzájárulnak.

Gerd Sonleitner, a Német Parasztszövetség (DBV) elnöke szerint az utóbbi években óriási fejlődésen ment át a Grüne Woche, és egyben az agrárseregszemle központjává nőtte ki magát, szerinte beillik egy politikai randevúnak, amit már szinte tovább sem lehet fokozni. A 27 országból

A REWE kereskedelmi lánc első ízben mutatta be az élelmiszer-kereskedelem sokoldalú vertikális láncolatát.

Lengyelországi kolbász „copfok”.

Magyarország kiállításának előterében állnak, balról jobbra: Gerd Sonleitner, a Német Parasztszövetség elnöke, Gőgös Zoltán, az FVM államtitkára, Horst Seehofer, német szövetségi mezőgazdasági miniszter, Klaus Wowereit, Berlin főpolgármestere.

megjelenő agrárminiszterek és államtitkárok nagy létszáma már szinte egy kötelező megjelenési szokást mutatott a Grüne Woche alkalmából. Az agrárpolitika és az agrárpiac kérdéseinek megvitatásában parasztok, parasztasszonyok és a vidéki ifjúság messzemenően részt vett, így ők méltán a szakmai látogatók köréhez voltak sorolhatók.

Jürgen Abraham, a Német Szövetségi Élelmiszeripari Egyesülés (DBE) elnöke kijelentette, hogy az élelmiszeripar a nemzetközi Grüne Woche politikai színpadát igen jól tudta hasznosítani. Pozícióját viszont világossá kellett tenni az alapanyag és az árak viszonyai tekintetében. A vezető élelmiszeripari cégek együttes fellépése attraktív keverékét adta az élvezeteknek, információknak, az együttes mozgalomnak, beszélgetéseknek. Ezzel a látogatókat lelkesíteni tudták.

A jelentés kiemeli még, hogy sok díszvendége is volt a 10 napos rendezvénynek. A kormánydelegációk 36 országból mintegy 650 főt tettek ki, köztük 32 miniszter is itt volt. A nemzetközi agrárminiszteri konferencia fő témája volt a mezőgazdasági nyersanyagokért folytatott verseny, amely manapság tényleg a középpontban áll.

A vásár egész ideje alatt a látogatók fogyasztása 44 millió eurót tett ki, ami a múlt évit 10%-kal haladta meg. Az egész berlini régióknak a vásár a vendéglátást és a látogatók egyéb vásárlásait is beleértve összesen 145 millió euró bevételt jelentett.

A vásár főrendezői voltak a Messe Berlin GmbH, a Német Parasztszövetség, valamint a Német Élelmiszeripari Egyesülés.

A jövő évben 2009. január 16. és 25. között rendezik meg a vásárt.

(Összeállította: Kállay Béla)

Anglia – Bernard Matthews: Vissza a gyökerekhez

A Poultry International decemberi számában Terry Mabbett, a szakma ismert írója drámai cikket közzöl a Matthews cég súlyos gondjairól és arról, hogy hogyan akarnak újra talpra állni. Ehhez gyakorlatilag minden fronton szükség van változtatásra és az újabb módon történő helytállásra. Számunkra azért érdekes, mert – mint a korábbi hírekből és a cikkben tett célzásokból is kiderül – a téma magyar vállalatokat is érinthet.

A cikk bevezetője is drámai annyiban, hogy a jelenlegi brit monarchia királynője, II. Erzsébet ahogy a 1992. évet „annus horribilis”-nek, azaz szörnyűséges évnak nyilvánította, úgy a brit baromfiiparban éppen *Bernard Matthews* volt az, aki az Eastern Daily Press c. lapnak, hogy a múlt évet szélesebb értelemben ezt a rövidebb időszakot az ő saját „annus horribilis”-ének tekint. Ennek három megközelítésből van alapja, amit úgy mutatnak be, hogy három igen rossz hír ütötte fel a fejét a múlt évben.

Az első eset, amely bajra utalt, az az volt, hogy az Egyesült Királyság egyik híressége, *Jamie Oliver*, mintegy táplálkozási bűnözéssel vádolta meg a céget. Konkrétan arról volt szó, hogy az ún. „Turkey Twizzler” (talán az a bizonyos nálunk is ismert dobverő, amely egy továbbfeldolgozott termék formájára utal) egy nagyon egészségtelen ételt képvisel annak ellenére, hogy a gyermekek körében akár otthon, akár az iskolában igen népszerű.

A következő nagyon rossz hír, amely érte Matthews urat, az az volt, hogy egy üzemenek fogó-, illetve függesztőpályáján lefényképezték az alvállalkozójának két emberét, amint éppen baseballoznak élő pulykákkal, és így nem érdemtelenül aztán el kellett őket bocsátani, sőt komoly vád alá helyezték őket állatokkal való kegyetlenkedés bűne miatt. Erről már az Egyesült Királyság egyik állatjóléti szervezete, a Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA) gondoskodott.

Végül a harmadik szörnyűség, ami érte Matthews urat az az volt, hogy a magas fertőző nagy fertőzőképességű madárinfluenza-vírus (HPAI) az év elején közvetlenül bajt okozott Angliában. A vírus megfékezése és teljes kiirtása során folytatott küzdelemben 160 ezer pulykát kellett levágni a Matthews cég Suffolkban lévő Holton nevű farmján Kelet-Angliában. A H5N1 vírus-törzs igazi forrását soha nem tudták tisztázni. Jó néhány szóbeszédben igyekeztek megvilágítani egy zárójelentésben, amelyet az Egyesült Királyság élelmiszer- és vidéki ügyek osztálya készített, de sajnos csak addig jutottak el, hogy valószínűleg Magyarországról érkezett ez a vírus ottani Matthews üzemekből (de az sem biztos, hogy azokból), és az is lehet, hogy a vándormadarak húzása során azok szórták el a fertőző anyagot.

Nagy károk a szigetország forgalmában

Az Egyesült Királyság pulykaeladásai mintegy harmadával estek vissza, szinte néhány nap alatt és bizony Bernard Matthews márkázott termékei láthatóan ennél nagyobb kárt szenvedtek. Marketingtudorok nyilatkoztak is gyorsan, hogy ezek a szörnyű és nagy terheket okozó esetek az ország fogyasztói számára egy nagyon hirtelen hatást gyakoroltak azt is állítva bizonyos körökben, hogy Bernard Matthews baromfitermékei nem mind hazai származásúak. Ezekből a

tapasztalatokból okulva a cég most igyekszik visszatérni az ő sajátos brit gyökereihez arra való tekintettel, hogy ez lehet az elvesztett piacok visszaszerzésének az útja. Sajnos közrejátszanak olyan körülmények, mint az idei ottani nyár, amely igen nedves volt és ezért is meg más okokból is felverte az élő állat takarmányainak az árát, súlyosbította ezt még a gabonaföldek elázása, így a hazai pulykanevelés, hizlalás költségeit nagymértékben növelte. Itt a búza volna az egész baromfitakarmányozásnak az egyik legnagyobb bázisnövénye.

Visszatérés a gyökerekhez

Egy interjúban Bernard Matthews elmondta, hogy szeretne újra hangsúlyt adni a kelet-angliai gyökereknek és azon dolgozik, hogy biztosítsa az ő nevével márkázott termékeknél a brit pulykatermelés ilyen irányú fejlesztését.

A cég marketingigazgatója, *Matthew Pullen* is kijelentette, hogy mostanáig sajnos alábecsülték a hazai, vagyis a brit termékeket, bár valaminek „britnek lenni”, az nem azt jelenti, hogy felhatalmaz bennünket az érték, vagyis az ár emelésére, drágítására, pedig igaz, hogy a hazai előállítás többbe kerül. „Most azt a folyamatot igyekszünk előmozdítani, hogy a termelésünket hazai irányba mozdítsuk. A realitás az, hogy bizonyos része a Matthews cég termékeinek eddig bizony Magyarországról származott, vagyis magyar termékek voltak azok.

Most már több mint 90%-a termékeinknek Kelet-Angliából származik és azon dolgozunk, hogy ezt egészen 100%-ig emeljük. Mi minden tekintetben büszkék vagyunk arra, hogy brit termelők vagyunk. Ami a fogyasztókat illeti, nekik tudomásul kell venni, hogy többbe kerül a pulykát ebben az országban előállítani, mint Brazíliában vagy Thaiföldön.” – mondta a marketingigazgató.

Helyreállítani a fogyasztói bizalmat

Pullen marketingigazgató azt mondja, hogy a cég előirányozta a termékkála kiszélesítését, több információt kíván nyújtani a fogyasztóknak, elsősorban a termék eredetéről és középpontba állítani a szabadtartást, valamint az organikus termelési módot.

A brit influenza kitörése a brit fogyasztókat elriasztotta a pulykahústól és a pulykatermékektől, bár bizonyos mértékig már visszatértek. Bernard Matthews a legtöbbit kívánja megtenni ebben az irányban, hogy segítse őket. Az új televíziós hirdetések kampányát beindították, ennek az egyik jelszava: „pulykát már mára, amely a pulykahúsnak a sokirányúságát is kifejezi” – tehát a változatosságot. Pullen úr hangsúlyozza, hogy a pulyka egy alacsony víztartalmú termék, amely igen sokféleképpen készíthető, ezért bízik a piac fokozatos, de minél nagyobb mértékű visszanyerésében.

Viharfelhők?

A jövőt illetően a cég tulajdonosa bizakodó, de azt is elismeri, hogy vannak dolgok, amelyek a horizonton sötét felhőkként gyülekeznek, és minden részében képesek az ipar helyzetét rontani. Ezek a körülmények sajnos a cégen kívüli körbe tartoznak. Ilyen a gabonaár, amely megduplázódott az utóbbi néhány hónapban, köszönhetően elsősorban a rossz termésnek, amely Kanadában és Európában egyaránt igen rosszul alakult. A társaság itt egyébként Angliában minden évben masszívan 150 ezer tonna gabonát vásárolt a baromfitakarmányozás céljára, de most úgy néz ki, hogy sajnos nem tudja elkerülni a nagyon is ellenirányú hatással fellépő árröbbséget. A takarmányár tehát egy nagyon is reális is valós probléma. Nem tudjuk abszolválni ezt a bajt, és valamennyi baromfitermelővel együtt el kell fogadnunk, hogy

ezzel együtt kell élni és így kell dolgoznunk akár a jobbitás irányába is.

Más társaságok is küzdenek a búza árával, hiszen a Kelet-Angliában működő Monor Farm, amely kacsa-telep, igen komoly financiai nehézségekkel kell hogy megküzdjön. A céget fel is vásárolta egy másik kacsa-termelő, a Gressingham Foods. Az ipar szakértői előre jelzik a valóságot, miszerint azoknak a fogyasztóknak, akik folytatni kívánják a hazai minőségben előállított termékek vásárlását, számolniuk kell komoly áremelkedésekkel.

Mit hoz a jövő?

Visszatérve a Matthews céghez, voltak itt is súlyos elbocsátások a létszámot tekintve az influenza kitörése utáni időszakban, de a cég még ma is 3500 dolgozót foglalkoztat az Egyesült Királyságban. Most újra próbálják toborozni a dolgozókat az újabb fellendülés szándékát figyelembe véve, a karácsonyi időszakban ez így is történt. A társaság igen komoly ellenőrzés alá vonta a költségeket és bizony befagyasztotta a béreket. Mindenesetre a fogyasztókról megállapítható, hogy mindenképpen töb-

bet kívánnak fizetni a friss pulykáért karácsony táján és remélhetőleg utána is.

Bernard Matthews hiszi, hogy igen komoly stratégiával lehet biztosítani a jövőt. És bár a főzött hús piaca most elég nyomott, elsősorban külső faktorok következtében, így olyan miatt, mint a rossz időjárás, más területek, így a takarmányellátás ezek ellenére is komoly fellendítést és az elvesztett piacok nagy hányadban történő visszacsatolását kívánják megvalósítani. A marketingigazgató szerint nagy esélyek vannak erre, s a Poultry International-nek kijelentette, hogy: „hiszünk a szakértelmünkben és dinamizmusunkban ahhoz, hogy realizáljuk a bennünk lévő potenciált.”

(a PI 47:12. sz. nyomán – Kállay)

Kisvállalkozásoktól... a nagyüzemekig Önök is megtalálhatják az üzemüknek megfelelő 1999/74 EU kompatibilis tojóbattériákat a **KOVABEL SKNO** típusú berendezései között, kézi kiszolgálásútól, a teljesen automatizált „tojásgyárákig” 3-6 szintes kivitelben.

Ketrec adatai:

Szélesség	1200 mm
Mélység	630 mm
Magasság	450-535 mm
Állatok száma	10 db
Alapterület/tyúk	756 cm ²
Padozat lejtése	7,7 °
Etetőhossz	120 mm

Battéria – láncos etetővel

Szélesség	1520 mm
Magasság	3 szintes 2190 mm
	4 szintes 2815 mm
	5 szintes 3440 mm
	6 szintes 4065 mm

Megrendelhető:

BÁRCROSS Bt.

7700 Mohács, Virág u. 7.
Tel./fax: 69/311-656; Mobil: 06-20/936-6792
e-mail: barcross@t-online.hu

BTT ágazati adatok (2007. I–XII. hó)

1. táblázat

Tenyésztés, szaporítás, árutermelés (Hatching, and production)												
Faj – breed	Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2007		Napos keltetés (hatching) 1000 db – 1000 pc 2006		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2007		Napos ár (day-old prices) Ft/db – HUF/pc 2006					
	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.
brojler – broiler	10 317	140 770	9 922	131 430	77,9	73,3	70,1	67,7				
tojáshibrid – layer	158	6 629	204	6 393	157,5	156,5	160,0	159,2				
pulyka – turkey	926	11 712	958	11 508	353,0	350,9	340,0	338,0				
liba – goose												
hústípusú –meat type	0	1 960	0	1 638	–	462,4	–	406,7				
májípusú –liver type	262	2 859	251	2 717	605,8	590,0	543,6	521,7				
kacsa – duck												
pekingi – broiler	922	15 751	522	12 179	114,2	106,4	105,6	97,3				
mulard – Mulard	229	2 734	153	1 761	4) 380,0	380,0	4) 370,0	370,0				
barbárte – Muscovy	38	730	94	1 466	4) 320,0	320,0	4) 320,0	320,0				

Faj – breed	Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2007		Takarmányár (nevelőtáp) (feed price – grower) Ft/100 kg – HUF/1000 pc 2006		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2007		Felvásárlási ár (purchase price) Ft/kg – HUF/kg LW 2006	
	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.	Dec.	Jan–Dec.
brojler – broiler	8 231	6 724	5 540	5 276	224,7	197,3	178,9	170,2
tojáshibrid – layer	1) 6 600	5 424	1) 4 500	4 433	2) 18,24	15,31	2) 15,45	13,92
pulyka – turkey	3) 7 890	6 990	3) 5 020	4 740	308,9	282,1	252,1	247,7
liba – goose	7 271	5 750	4 783	4 603				
hústípusú –meat type					485,6	451,2	356,9	339,2
májípusú –liver type					570,0	489,9	471,1	439,9
kacsa – duck	7 397	5 759	4 749	4 649				
pekingi – broiler					256,6	212,4	192,7	179,0
mulard – Mulard					497,1	437,5	404,9	389,1
barbárte – Muscovy					471,0	407,4	369,9	368,0

Megjegyzés – Remarks 1) takarmányár: tojtáp I. – feed price: layer mash (I) 2) tojás termelői ára (Ft/db) – table egg producer price (HUF/pc) 3) befejezőtáp – finisher 4) gácsér – drake
 Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfifelvásárlás, és -értékesítés Input and sales				
M. e.: tonna – Metric tons				
	2006.	2007. Jan–Dec.	2006. Jan–Dec.	07/06 %
csirke – brojler				
felvásárlás – purchase	222 674	217 476	215 422	101,0
értékesítés – sales				
belföld – home	149 726	139 985	144 363	97,0
export	17 341	14 922	17 341	86,1
tyúk-kakas – hen-cock				
felvásárlás – purchase	4 909	1 940	4 816	40,3
értékesítés – sales				
belföld – home	2 039	1 297	2 039	63,6
export	263	127	263	48,4
pulyka – turkey				
felvásárlás – purchase	127 145	125 993	127 145	99,1
értékesítés – sales				
belföld – home	47 791	37 399	47 791	78,3
export	29 005	32 153	29 005	110,9
liba – goose				
felvásárlás – purchase	29 133	34 822	28 477	122,3
értékesítés – sales				
belföld – home	7 698	7 257	7 698	94,3
export	10 549	11 995	10 549	112,7
kacsa – duck				
felvásárlás – purchase	42 707	57 994	42 707	135,8
értékesítés – sales				
belföld – home	16 041	15 378	16 041	95,9
export	13 841	19 804	13 841	143,1
baromfi összesen – Total				
felvásárlás – purchase	426 568	438 225	418 567	104,7
értékesítés – sales				
belföld – home	223 295	201 316	217 932	92,4
export	71 000	79 002	71 000	111,3
h. libamáj – goose liver (export)	1 241,7	1 318,5	1 241,7	106,2
h. kacsamáj – duck liver (export)	530,8	459,2	530,8	86,5

Megjegyzés – Remarks: Felvásárlás – Purchase: élő súly – live weight; Értékesítés – Sales: vágott súly – slaughtered weight.

Forrás: BTT – Source: Product Council

Baromfipiaci helyzetkép 2008 (03–04. hét)

Stabil baromfipiac

A **csirkehús** piacán a termelés folyamatosan levezethető. A vágóüzemi átadási árak mind a friss, mind a fagyasztott termékek esetében stabilak. Az előző hetekben azonban az élő csirke árai ismét felfelé mozdultak, erre az érdekelt felek tárgyalásai következtében továbbra is van esély. Ez valószínűleg az egész árskálát érinteni fogja.

A nagy súlyra hizlalás egyre nagyobb jelentőségre tesz szert. Az emelkedő takarmányárak kompenzációja így is csak részben valósul meg.

A **pulykapiac** visszafogottabb, az élénkítés még a külön akciókkal sem oldható meg. A vágóüzemi átadási árak részben

nyomás alatt vannak. Az élő alapanyag termelési árai sem mozdulnak.

A **vágótyúk** piacának szilárd tendenciája továbbra is fennáll. Németországban pl. minden súlyosztályban felfelé húzó árakkal találkozunk, de ugyanilyen hírek érkeztek Hollandiából is. Ugyanis az élő áru kínálata már nem gazdag. Különösen a nagykereskedelmi fázisban érezhető az árak emelkedése, ez tartósnak is ígérkezik.

Az **étkezési tojás** piaca most a visszafojtság felé tendál. Az élelmiszer-kiskereskedelem oldalán a kereslet nyugodtabb, mint az év első 3-4 hetében. Ez általában megfelel a szezonális jellegnek. A korai húsvét hatása máris érződik mindenekelőtt a színezhető tojás iránti átfogó keresletben, ami elsősorban az M-súlyosztály fe-

Árinformáció a baromfitermékekről (a termék 1 kg-jára)

Termék	Ártípus	Egyéb megj.	2007/50. hét		2007/49. hét		2006/50. hét
			euró	(Ft)*	euró	(Ft)*	euró
Németország							
Csirke	felv.	1500 g	0,87	(224)	0,87	(224)	0,74
	felv.	1900 g	0,85	(218)	0,84	(216)	0,71
Pulyka	felv.	8,5 kg	1,20	(308)	1,20	(308)	0,94
	felv.	18,5 kg	1,27	(326)	1,27	(326)	1,01
Csirke	nagyker.	850–1050 g	2,09	(537)	2,09	(537)	1,78
	nagyker.	1100 g	2,09	(537)	2,09	(531)	1,78
Csirke	fogy.	egész, fagy.	2,07	(532)	1,96	(504)	1,58
Mellfilé	fogy.	csirke, friss	7,16	(1840)	6,92	(1779)	6,61
	fogy.	pulyka, friss	7,35	(1889)	7,41	(1905)	6,03
Kacsa	fogy.	egész, fagy.	–	–	–	–	–
Liba	fogy.	egész, fagy.	–	–	–	–	–
Hollandia							
Csirke	felv.	szds.	0,78	(200)	0,78	(200)	–
	felv.	integr.	0,88	(236)	0,88	(236)	–
	szabad	nagytestű	0,85	(218)	0,85	(218)	–
	szabad	kistestű	0,85	(218)	0,85	(218)	–

*MNB 2008. 01. 25-i hiv. devizaárfolyam szerint Forrás: ZMP Geflügel 2008/5.

hér tojásaira irányul. A feldolgozóipar rendelkezési folyamatosak, itt is a fehér, ezen belül a kisebb és középsúlyú kategóriák keresettek. Az export jelenleg ár- és valuta-helyzetből kifolyólag gyenge.

A tojáscsomagoló állomások árai a diszkont körében lefelé mozdultak. A január 25-i középár az M-súlyosztályban 6,90 euró/100 db (17,73 Ft/db) volt. A fogyasztói árak alakulása a 3. héten: (M-súlyosztály) ketreces 1,06/10 db (27,24 Ft/db), mélyalmos 1,33 (34,18) ill. szabadtartásos 1,61(41,38).

Nemzetközi piaci hírek

Kína – garantált élelmiszerbiztonság az olimpiára

A kínai kormány kötelezettséget vállalt, hogy az olimpiai játékok alatt Pekingben valamennyi aktív résztvevőt biztonságos élelmiszerekkel fogják ellátni. A mezőgazdasági minisztérium közlése szerint ezt mindaz a 13 tartomány kötelezőnek tartja magára nézve, amely ilyen termékeket szállít majd, betartva mindenfajta higiénés és egészségügyi rendszabályt, valamint garantálják az áruk magas minőségét. A rendezők szervezőbizottsága egy külön reszortot állított fel, amelynek szereplői kizárólag a sportolók, csapatvezetők és a bírók biztonságos élelmiszerellátásáért lesznek felelősek.

Oroszország – hazai termelésnövelés és importvámok

A Dow Jones moszkvai jelentése szerint Oroszország 2007-ben 15,4%-kal növelte a hazai termelést, kereken 1,9 millió tonnára (élő súly). Ez a „Rospticeszojuz” nevű szakmai szövetség szerint a privát vállalkozók beruházásaira vezethető vissza. A szövetség mind 2008, mind 2009 években ugyanilyen arányú növekedéssel számol.

Ugyancsak ebből a hírforrásból vált is-

meretessé, hogy Oroszország a marhahús, sertéshús és baromfi-hús importjára új kvótákat állapított meg, a kormány sajtószolgálat közölte ugyanis, hogy az ezzel kapcsolatos dekrétumot január 18-án írták alá, amely 1 hónap után hatályba is lép. Eszerint a fagyasztott marhahús 445 000 t lesz, amiből az EU 351 600 tonnával részesedik, a friss marhahúsé 28 900 t, ebből az EU-é 28 300 t. A sertéshús importkvótája 493 500 t lesz, amiből az EU 244 900 tonnával részesül. A baromfi-hús importkvótája 1 212 000 tonna, amiből az EU 1 171 000 tonnát szállíthat.

(mindkét közlés forrása az EWG 7/2008 – Kállay)

Oroszország – emelkedő költségek

A bioüzemanyagok iránti kereslet Oroszországban is nagyban hozzájárul a takarmányárak emelkedéséhez, lecsökkentve a termelők jövedelmét. Mint az előző közlésben is írtuk, a termelést továbbra is növelik, előirányzat szerint vágott súlyban elérik az 1,5 millió tonnát, de a jövedelmezőség csökkenni fog. Az Orosz Baromfi Egyesülés javasolja a kormánynak, hogy hozzon létre egy takarmányintervenciók alapot, limitálja a kereskedelmi hasznot vagy emelje az importvámokat 25-ről 80%-ra(!). A jelenlegi csirkehús import kereken 1,5 millió tonna, a hazai fogyasztást 5-6%-kal becsülik magasabbra jövőre.

Érdekes az oroszországi pulykaipar helyzete, hiszen ez még szinte gyerekcipőben jár. A pulyka itt még egy új termék, de 2007-ben már 30%-kal nőtt a hazai termelés, amit 2008-ban további 20%-kal kívánnak bővíteni, és hamarosan elérni az évi 150 000 tonnát. A jelenlegi 45 000 tonnás importot leszorítanák az emelt vámmal. Mindenesetre a hazai termelés növelésére tett erőfeszítések nem lesznek elegendők a célul kitűzött 74 000 tonnás fogyasztás fenntartására – állapítja meg az USA mezőgazdasági minisztériuma.

Mexikó – lassúbb növekedés 2008-ban

A csirkehústermelés növekedését Mexikóban 2008-ban 2,4%-osra becsülik, ami így kerekén 2,7 millió tonna lesz. 2007-ben az ország az Észak-Amerikai Szabadkereskedelmi Egyezmény korrekt végrehajtása folytán profitált az importkukorica által már nem befolyásolt tarifakvóták alakulásából. A növekedés viszont kisebbnek ígérkezik a közelmúltban elérttől, mert a termelési költségek a gabonaárak miatt megnehezítik az importtal folytatott versenyt, ami egyébként 425 000 tonna volt az USDA jelentése szerint.

A csirkéket a piacra jutás idejétől függően, de általában 2,2 kg élősúlynál vágják, 2 kg-os takarmányértékesítési mutató mellett.

Korábban a 3 vezető társaság állította elő a termelés 55%-át, de azóta a monopóliumellenes törvények a vertikális nagy cégek növekedésének lassulását eredményezték. Így a kis- és középvállalkozások szövetkezetekbe és egyesülésekbe tömörülve könnyebben tudnak szerződni a vágóüzemekkel.

Az egyik nagy feldolgozó cég (Bachoco) egy tojásipari céggel (Grupo Agra) kötött lízingmegállapodást, mely magába foglal 1 millió tojtyúkot és egy tojásfeldolgozót, az Agra védjeggyel működő forgalmazó központot.

Európa – veszélyes enzimek?

A baromfitakarmány-specialisták háromnegyede azon a véleményen van, hogy a takarmányokban alkalmazott enzimek ugyan hatékonyak, de az alom nedvesedését okozzák. A vélemények 60%-a szerint ez esetben a kokcidiosztatikumok nem helyettesíthetők a vakcinákkal, 77%-uk szerint pedig az ún. nekrozisos (elhalásos) enteritis (bélgyulladás) előfordulása a probléma. A takarmányárak emelkedésére reagálva 64%-ban alkalmaztak recept változtatást a baromfi diétában. Az Alltech európai központjában e témában szemináriumokat rendeztek, amelyek ezekkel a kérdésekkel foglalkoztak.

*(mindhárom közlés forrása:
Poultry Int. 47:2/2008. – Kállay)*

Brazília – a brojler- és pulykaipar aktuális előrejelzése 2008-ra

Az USDA legutóbbi, gazdasági növekedéssel foglalkozó jelentése (Gain Report) szerint Brazíliában 2008-ban brojleriparban 4, a pulykaiparban 10%-os növekedés várható. Ennek alapja mindkét húsféle belföldi és exportigényének a felmérése volt.

Ugyanis megállapítható, hogy a reáljövédelmek mintegy 5%-kal nőttek az elmúlt évben, ezért az állati fehérjében gazdagabb táplálkozás szintén elő-

rébb léphet az országban. Az elemzők különben is nagy általános gazdasági növekedést jósolnak.

A brojlerhús-termelés 2008-ban el fogja érni a 10,6 millió tonnát, ami nagyban köszönhető lesz a folyamatosan ugyancsak növekvő világszintű igénynek – és természetesen ezen belül az exportigény egy agresszív ösztönzéssel együtt jelentkezik a tengerentúli piacokon – és persze a már említett belföldi fogyasztásnövekedésnek. Igaz, hogy van néhány fékező tényezője is, így pl. a brazil valuta értékváltozásai, az ethanolgyártás miatt beállt magasabb takarmányköltségek, valamint a piacok elérésének különböző lehetőségeit is említ-

hetjük. Az ipar fel kíván készülni olyan preventív intézkedésekkel, amelyek a madárinfluenza behurcolását megakadályozzák. Az import kontrolljára helyeznek nagy figyelmet a kikötőkben és a repülőtereken. A középdéli régió 6 államában még határközi kontrollt is vezettek be.

A mintegy 4%-os belföldi fogyasztásnövekedés elsősorban az infláció csökkenésének, ezzel együtt a vásárlóerő növekedésének köszönhető. A fogyasztás struktúrája szempontjából az mindenestre érdekes, hogy – bár nem állnak rendelkezésre pontos adatok a csirkefogyasztásra – de általánosan mondható, hogy előnyben részesítik a nagy súlyú egész csirkét és ennek ára kedvezőbb, mint a marhahúsé. Mindemellett a fogyasztói kereslet a feldolgozottsági fok irányában is mozog, és ez már a társadalom közép- és alsóbb rétegeiben is érezhető. A nagy brojlerfeldolgozó cégek az eladásukat most már kiegészítik ilyen termékekkel. A jövő tervezésében a fogyasztásnövelés egyik fontos tényezője lesz ebben az országban is, hogy az élelmiszer-ellátásban a gyorsétkeztetés egyre nagyobb szerepet kap.

Az export több, mint 5%-kal fog növekedni és 3 millió tonna fölé kerül. A múlt év első 8 hónapjában a brazil brojlerexport

21%-ot ugrott azzal, hogy az Egyesült Arab Emírátsba 50%-kal, Hongkongba 24%-kal, az EU-ba 30%-kal, Szaúd-Arábiába 19%-kal többet exportáltak. Igaz, hogy ugyanakkor az orosz és a japán exportot egyaránt csak 5%-kal tudták növelni.

Bár a brazil *pulykaiparról* nem állnak rendelkezésre pontos adatok, a nagy feldolgozóknak mintegy 10%-os növekedést prognosztizálnak 2008-ra, és ezzel egy új csúcst, 420 000 tonnát fognak elérni. Az exportot 180 000 tonna körülre becsülik, ez 11%-kal haladja meg a múlt évit. A 2007. évi export dinamikája a brojleréhez hasonlóan alakult. Érdekes még, hogy míg a csirkénél a volumennövekedés mellett az értéknövekedés kisebb volt, a pulykánál ez fordítva történt.

Brazília baromfiiparának fentebb bemutatott növekedését nagyban alátámasztja az alábbi táblázat, amely a világ 5-5 legnagyobb brojler- ill. pulykatermelő országának termelési számait tartalmazza 2002 és 2007 között. A rangsorolás 1-től 5-ig a 2007. év alapján történt. A táblázatból kitűnik a két ország dinamikus növekedése. A brojlernél ez minden kétséget kizáróan Kína és Brazília, a pulykánál pedig egyértelműen szinte egyedül Brazília. (K.B.)

A csirke- és pulykatermelés „TOP-5” országa (1000 t bratfertig súlyban)						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (p)
<i>Csirkehús</i>						
USA	14,476	14,969	15,286	15,870	16,043	16,076
Kína	9,559	9,898	9,998	10,200	10,350	10,850
Brazília	7,449	7,654	8,408	9,350	9,355	10,105
EU-25	7,788	7,512	7,627	7,804	7,803	8,035
Mexikó	2,157	2,290	2,389	2,498	2,592	2,656
<i>Pulykahús</i>						
USA	2,557	2,529	2,441	2,464	2,529	2,565
EU-25	2,102	2,025	2,030	1,917	1,810	1,790
Brazília	182	200	240	275	290	320
Kanada	147	148	145	155	160	164
Mexikó	13	14	13	14	14	15

p = előzetes; Forrás: P. Int/USDA (2008)

Az ásványi anyagok (makro- és mikroelemek) szerepe

a baromfifélék felnevelésében és a termelésben

Írta: Dr. Kósa Emma

Több mint tíz éve már, hogy kétévenként megrendezésre kerül Görögországban a humán- és az állatok makro- és mikroelemellátásával és hiánytüneteivel foglalkozó nemzetközi konferencia. Az elmúlt évek során több alkalommal Athénban került sor a fenti összejövetelre. A 2007 októberében rendezett szimpózium több szempontból is rendhagyó volt. Az egyik változás az volt, hogy a téma fontosságára való tekintettel és a nagyfokú érdeklődés miatt, három nemzetközi szervezet közösen rendezte a konferenciát (USA, Kanada és Görögország). A másik változás a helyszín, ami a görögországi Kréta szigete volt. A nemzetközi konferencián a magyar kutatók három előadással vettek részt. A bemutatott munkák a baromfifélék ásványianyag-ellátásával, felszívódásával és azok hiánytüneteivel foglalkoztak. A következőkben a baromfi félék felnevelésében és termelésében a makro- és mikroelemek fontosságát mutatjuk be az eltérő életciklusokban levő madarakra vonatkozóan. Továbbá az ezzel összefüggő fontosabb egészségkárosodásokat soroljuk fel, amelyek minimalizálására ugyan csak törekedni kell.

Az ásványi anyagok szerepe

Számos funkciójuk közül a következők emelendők ki: az ásványi anyagok alkotóelemei a csontoknak, a fehérjék, lipidek egy részének. Részt vesznek az izomzat és más lágy szervek felépítésében, számos enzim aktivitásának, az ozmózis viszonyok és a sav-bázis egyensúly fenntartásában, közülük több az immunanyagok képzésében.

Makroelemek

Kalcium és foszfor. A rendszerint közös funkcióban szereplő Ca és P a szervezet hamutartalmának több, mint 70%-át teszik ki. A Ca 98%-a, a P 80%-a a csontokban, a többi a lágy szövetekben található. A Ca a véralvadásban, az izom- és idegműködésben szerepel. A szövetekben szerves kötésben levő P foszforprotein, nucleoprotein és foszfolipid formájában van jelen. A két elemmel való szakszerű ellátottság 3 fő tényezőtől függ:

- a Ca és P mennyiségétől
- a Ca és P arányától
- a D-vitamin mennyiségétől.

Ha a takarmány Ca:P aránya eltér az optimálistól, felszívódásuk romlik. Ilyenkor különösen fontos a megfelelő D-vitamin-ellátottság. Az optimális P-hasznosulás 1,3-1,5-1,0 Ca:P-arány esetén várható. A különböző anorganikus foszforkészítmények eltérő hatásfokkal értékesülnek. Az optimális és minimális hasznosulás között 25% is lehet a különbség, amire kihat még a készítmény gyártási minősége is. A *fitin-foszfort* a fiatal baromfi 30-50%-ban hasznosítja.

Az elégtelen mennyiségű vagy helytelen arányú Ca- és P-ellátottság, elsősorban a nagy növekedési erélyű, abrakfogyasztó fiatal baromfiféléknél okoz csontképződési zavarokat (pl. angolkórt). Tojókban a tojáshéj elvékonyodása és törékenysége jelzi a Ca-ellátottság elégtelenségét.

A *Na, K, és Cl* a szervezet homeosztázisának a fönntartásában szerepel. A

Na az extracelluláris, a K az intracelluláris tér legfontosabb elektrolitja. Az extra- és intracelluláris térben egyaránt megtalálható Cl legfontosabb funkciója a Na-mal együtt az izomtónus fönttartása. A Cl a gyomor sósav egyik alapanyaga. A Na és a Cl pótlása a napi szárazanyag-felvétel 0,15-0,20%-át kitevő Na-szükséglet figyelembevételével történhet. *Túladagolására* főleg a napos pulykapipék és a csibék érzékenyek. *Hiányakor* izomgyengeség és idegrendszeri tünetek jelentkeznek.

A szervezet Mg-tartalmának 70%-a a csontokban található. Számos enzim aktivátora. A vérplazma Mg-tartalmának a csökkenése súlyos görcskészséggel járhat. Hiányával annak ellenére nem számolunk, hogy felszívódása gyenge (kb. 20%-os). *Túladagolása* hasmenést, ingerlékenységet okoz.

A kén a takarmány szárítása hőkezelése során nagyrészt elillan, ezért nem alkotója a hamunak sem. Általában kéntartalmú aminosavak formájában szívódik fel, szerves formájának a felszívódása igen rossz.

Mikroelemek

A mikroelemek közül a szervezetben a vas fordul elő legnagyobb mennyiségben. Fontos szerepe a hemoglobinnak a képzésénél az oxigén szállításában és a sejtlégzésben van. A mioglobinnak és a citokrómnak a nélkülözhetetlen alkotó eleme. Számos enzim tartalmaz aktív centrumként vasat. Felszívódása jól szabályozott, a szervezet pedig jól gazdálkodik a már felszívódott vassal. *Hiányakor* anémia, a tollazat hiányos pigmentációja jelentkezik.

A cink számos enzim alkotórésze és különösen a keratin képzésben és a bőr védelmében nélkülözhetetlen. A takarmány kiegészítése Zn-vel premixek bekeverésével jól megoldott. *Hiányában* izületduzzanat, a toll törékenysége és bőrkorpázás jelentkezhet.

A szervezet jódkészletének 70-80%-a a pajzsmirigyben van tiroxin és dijódtironin formájában. Mindkét hormon a szervezet anyagcseréjének a szabályozásában vesz részt. Súlyos *hiánya* pajzsmirigy-megnagyobbodást és légcsőszűkületet okoz.

A mangán a májban, az izmokban, a bőrben és a csontokban található. *Hiányakor* baromfiban kialakuló csontfejlődési zavar (perózis) hátterében a Mn-tartalmú glikozil-transzferáz csökkent aktivitása szerepel. Hazánkban több Mn-hiányos terület van. A *hiány* kialakulásához hozzájárulhat a takarmány nagy Ca- és P-tartalma, annak felszívódását jelentősen csökkentik, romlik a csontképzés és a tojások keltethetősége és az immunstátusz.

Réz hiányában romlik a hemoglobin és a tollak pigmentáltsága. A ferroxidáz, a tirozináz és a citokrómnak a c-oxidáz enzim alkotórésze.

A kobalt a B₁₂-vitamin központi része (kobalamin). Jóllehet a bélcsatorna mikroorganizmusai szintetizálják, a folyamat azonban csak Co jelenlétében megy végbe.

A csak mérsékelten túladagolva is toxikus szelén nélkülözhetetlen mikroelem. Ma már ismert, hogy néhány E-vitaminnal is gyógykezelhető betegség (májelhalás, exsudatív diatézis, izomfajulás) tulajdonképpen Se-hiány. Biológiai hatását a glutation-peroxidáz útján fejtí ki, ami a sejtmembránok telítetlen zsírsavait védi az oxidációs folyamatoktól. Hazánkban számos eredetileg Se-hiányos terület van, de a nagy szuperfoszfát műtrágya adagjai is csökkentik a takarmánynövények Se-tartalmát. *Hiánya* pankréászorvadással, szív- és zúzózomelfajulással jár.

A molibdén biológiai fontossága azon alapul, hogy a xantin-oxidáz enzim alkotórésze. Mivel a Cu antagonistája a takarmány helyes Cu:Mo aránya 10:1-hez.

A vérplazmában jelenlevő nikkel-plazmin a zavartalan Zn- és Ca-forgalomhoz szükséges. *Hiányában*, baromfiban májkárosodást észleltek.

A *króm* befolyásolja az inzulin- működést és a tripszin aktivátoraként fontos a fehérje-anyagforgalomban is.

Az *arzént* korábban hozamfokozóként alkalmazták, de részben toxikus volta miatt nem terjedhetett el, éppúgy, mit a metalloenzimekben szereplő *ón*.

A *szilícium* valamennyi állatfajban szerepel a porc- és a kötőszövet képződésben. Kivételes *hiányakor* elsősorban a csontképzési zavarok jelentkeznek.

A hibás ásványianyag-ellátás okozta legfontosabb állategészségügyi problémák

Angolkór (Rachitis). A még fejlődésben levő állatok komplex anyagforgalmi betegsége, amire jellemző a csontok hiányos elmeszesedése és az oszteoid állományból kiinduló csontképződési zavar. Amíg a természetes körülmények között tartott növényevő állatok a szálstakarmányokból nagyrészt ásványianyag-szükségletüket is fedezhetik, a zömében vagy kizárólagosan abraktakarmányon tartott baromfi Ca- és P-pótlást egyaránt igényel. Az utóbbit, mivel nagy a fejlődési erélyük és, mert a takarmányokban nagyrészt fitinfoszfor formájában levő P-t csak rosszul (30-40%-ban) értékesítik, különösen igénylik. A Ca- és P-anyagforgalom mellett az angolkór kóroktanában központi szerepe van a baromfi-ban negyvenszer hatékonyabb D3-vitaminnak is, ami elősegíti mindkét elem felszívódását, segíti a szerves kötésben levő P-vegyületekből a P felszívódását és a két elem közötti helyes arány kialakítását. A növekedésben levő állat kb. 1,5: 1,0 arányban igényli a Ca-ot és a P-t. Ennél tágabb arány csak akkor megfelelő, ha kizárólag az értékesíthető P-hidroxiddal számolunk és a D₃-vitamin-ellátás is optimális. Ha a két elem mennyisége és aránya nem megfelelő és a D-vitamin-ellátás is hiányos az ún. *elsődleges* angolkórról, ha a takarmányban elegendő mennyiségben levő

ásványi elemek a legkülönbözőbb okok miatt nem tudnak felszívódni és a csontokba beépülni, *másodlagos* angolkórról szoktunk beszélni. Ilyen körülmények között alakulhat ki angolkór egyes ásványi elemek (S, Pb, Fe, Ca, Mg) túladagolása esetében, amelyek a Ca és P felszívódását és a csontokba történő beépülését az elemek antagonizmusa miatt akadályozzák. Az angolkór kialakulásában szereplő egyéb takarmányozási tényezőket és a betegség patomechanizmusát, a faji és ivari eltérések jelentőségét részletesen a kórélettani szakkönyvek ismertetik.

A lassan kialakuló *betegség tüneteit*, a növekedés és a súlygyarapodás visszaesését a gyorsabb fejlődési erélyű kacsokban láthatjuk először. Ezt követi a csontok szilárdságának a csökkenése, az állatok gyakori, tartós ülése, kóros agyi tünetek hiánya melletti elfekvése, majd esetleges tetániás görcsök közötti elhullása. Súlyosabb esetben az állat csőrének, valamint csöves csontjainak a felpuhulása, gumyszerű tapintata és törése is megfigyelhető. Pulykapipéken ilyenkor ílcúsásokat, a lábak szétcsúszását és kifordulását is meg lehet figyelni.

Az angolkóros csöves csontokra jellemző, hogy a normálisnál rövidebbek, a megsaporodott oszteoid szövet burjánzása miatt a csontok megduzzadnak, elgörbülnek (Ca-hiány). A P-hiányos állatokban a csontvégek megduzzadnak, késsel mindkét esetben könnyen vághatóak. Az epifízisporc megszélesbedett, éles vonala elmosódott, a növekedési zónában a porcsejtek nem rendeződnek oszlopokba, és az elmeszesedésnek speciális festéssel is legfeljebb a nyomait lehet látni.

Perózis. A gyors növekedésű hibridek feltűnő csontdeformálódással járó osteopatiája, aminek a kóroktanában számos mikroelem (Mn, Zn, Cu) és vitamin (kolin, biotin, nikotinsav, folsav, E-vitamin) hiányát szokták megjelölni. Genetikai tényezőknek (gyors fejlődés) és a tartási módnak (ketre-

ces tartás) ugyancsak szerepet tulajdonítanak a betegség kifejlődésében. Szemben az angolkórral itt az egyébként kellő szilárdságú csontban az elégtelen porcképződés áll a betegség előterében. A kórokok között hormonális (ösztrogének, pajzsmirigyhormonok) és tartási zavarokat egyaránt említene. A baromfifajok érzékenysége eltérő. *Csirkék* esetében leggyakrabban a Mn- és a kolinhiányt, az érzékenyebb *pulykák* perózisának a kialakulásában a kolin, a biotin, a niacin és a cink hiányát teszik felelőssé a betegség kialakulásában.

A perózis tünetei a lábszárcsontok jól látható elváltozásaira korlátozódnak és a csontok hosszanti növekedése gátolt. Az ízületet alkotó csontvégek megduzzadnak és a lábcsont, valamint a lábközépcsont kifelé vagy befelé elgörbül (X-láb), illetve spirálisan elcsavarodik. Az ujjhajlító ín egyidejűleg kicsúszik az ínvályúból, ami gátolja az állat mozgását és azok sokat ülnek. A perózis csontok jól elmeszesedettek, szilárdak és késsel csak nehezen vághatóak. A csontvégek metszéspánján az epifizisporc keskeny és egyenetlen vonalú. A szövettani kép a kórok szerint változó. A jellegzetes angolkóros elváltozásoktól való elkülönítés nem problematikus, a pontos ok meghatározása viszont nehéz.

Oszteomalácia és oszteoporózis. A felnőtt baromfi csontozatának a szilárdságában bekövetkezett kóros csökkenés a csontlágylás (oszteomalácia), ill. csontritkulás (oszteoporózis). A csontozat folyamatos lebontásához és újraépítéséhez, de különösen a szorgos tojástermeléshez az állatok Ca- és P-igényét a növényi takarmányok ásványi elem-tartalma nem biztosítja. Ezeket és a D₃-vitamint külön kell pótolni. Ha ez nem történik meg, vagy a bélből való felszívódásuk zavart szenved, a csontok alakja nem, de a struktúrája, szilárdsága megváltozik, a kompakt állomány elvékonyodik, a Hawers-csatornák üregei kitágulnak, a csontgerendák egy része felszívó-

dik, eltűnik. Ma már tudjuk, hogy a korábban fehérjehiánnyal magyarázott szerves állomány (oszteoid) megfogyása és mészhiany, tojókban a tényleges mészhiany mindenképpen kialakul, és a csontozat a nyugalmi képhez viszonyítva a kezdődő oszteoporózis képét mutatja. A mész mobilizálását a parathormon végzi, mégpedig közvetlenül a medullaris csontból, míg a kompaktában az oszteoklasszok segítségével történik a csontleépítés. Hosszan tartó mészhiany vagy idült betegség okozta stresszorhatásra megnő a mellékvesehormonok termelődése, amik egymaguk is a kompakt állomány mészhianyát okozzák, ugyanakkor mozgósítják a csontozat mobilfehérje-készletét és gátolják a kollagén újraképződését. Baromfiban a betegség két formája között csak fokozatbeli különbség van. Ezt igazolja a klinikai tünetek fokozatos kialakulása, a fájdalmas járás, sok ülés, tojástermeléscsökkenés és a tojáshéj szilárdságának a csökkenése is. A betegségekkel a célzott összetételű tápok etetése során csak ritkán találkozunk.

A tojók ketrecbénulásának (ketrecfáradtság) az okáról sokáig megoszlottak a vélemények. Mai ismereteink szerint a betegség oka a ketrecben tartott, rendszerint legjobban tojó tyúkok csöves csontjainak általános demineralizációja, amit csonttörések, köztük a 4–5. mellkasi csigolyában bekövetkező törés és következményes bénulás jellemeznek. A ketrecbénulásban beteg állatok csontozatának ásványianyagvesztése olyan fokot érhet el, amelyen normális körülmények között még a leg súlyosabb mészhiany esetén sem fordul elő, mert a Ca-tartalékok kimerülése esetén beszünteti a tojástermelést. A ketrec tartáskor az állatnak gyengül, vagy hiányzik ez a védekezési mechanizmusa, ugyanakkor jól kimutatható a csontlebonthatásért felelős mellékpajzsmirigy funkcionális hipertrófiája. A betegség tehát komplex kóroktanú, amiben hiányos vagy

éppen túlzott (pl. korlátlan mézsvavagritt etetés). A helytelen Ca- és P-bevitel mellett a ketreces tartás is szerepet játszik.

A klinikai tünetek az említett okok súlyosságától függően az enyhébb mozgászavaroktól a teljes bénulásig és a tojástermelés megszűnéséig változnak. Az utóbbi esetben a bénult állatok nem tudnak enni és inni, majd teljesen lesóványodva, néhány nap múlva elhullanak. A betegség megállapítása a látható tünetek, a tartási és takarmányozási viszonyok, valamint a kórbonctani elváltozások ismeretében nem okoz problémát.

Az *oszteopatiák* között szokták megemlíteni a pulykák lábgyengeségét, „Y-betegségét” és a csirkék spondylolisthesisét.

A *pulykák lábgyengesége* a 10-12 hetes, nagytestű brojlerpulykák megbetegedése, amely a csöves csontokban az angolkórhoz hasonló csontelváltozásokkal kezdődik és rendszerint csak a tibiában súlyos-

bodó elváltozásokkal, lábgyengeséggel, majd mozgásképtelenséggel folytatódik. A bántalom kórbonctani képe megegyezik a szintetikus diétával csirkékben előidézett angolkóros csontelváltozásokkal.

A 3-5 hetes pulykák „Y-betegsége” során kialakuló lábbetegsége a metatarsus epifízis porcának a megvastagodásával jár, aminek a kóroktana még nem tisztázott.

A csirkék ritkán előforduló és csak alig ismert kóroktanú spondylolisthesisekor a súlyos mozgászavarokat sokszor nem indokoló lábdeformációk mellett a csigolyákban lehet sequester-képződéssel járó elváltozásokat kimutatni. Ezek a gerincvelőre gyakorolt nyomással okozzák az állat végtagbénulását.

A mikroelemek közül a mai napig főleg a Se, a Cr, a Zn és a Cu szerves kötésű komplexeit próbálták ki a gyakorlatban is, mégpedig jó eredményekkel, elsősorban, mint a hozamnövelést és a reprodukció javítását szolgáló célzattal.

A szerves kötésű mikroelemek használatának az előnyei

- jobb a felszívódásuk, és a biológiai aktivitásuk
- nincs interakció, ami a felszívódást és a szervezeten belüli aktivitást rontaná
- nincs újabb kel-átképzési lehetőség a béltartalom fehérjével és más mikroelemekkel
- könnyebben átjutnak a bélfalon, akár a ligandummal együtt, akár arról leválva ionizáltan
- jobb a transzformációjuk a vérrel az egyes célszervekhez
- több tárolódik az egyes szervekben, és több jut át a placentán a magzatba
- nyolcszor-tízszer kevesebb kell belőlük, mint a szervetlen formák alkalmazásakor
- olcsóbb a mikroelemellátás, különösen, ha jól választjuk meg a ligandumot
- kevesebb ürül ki a szervezetből, és kevésbé szennyezi a környezetet

A szerves kötésben adagolt mikroelemkomplexek külföldi és hazai kipróbálásának az eredményei mind takarmányozás-életteni, mind gazdasági szempontból sikeresek és biztató eredménnyel szolgáltak.

Új generációs vakcina a Marek betegség (MD) és a gumborói (IBD) betegség ellen

VAXXITEK®

HVT+IBD

... ÖRIÁSI ELŐRELÉPÉS A VAKCINÁZÁSBAN

A Vaxxitek HVT+IBD a baromfígazat új, egyszeri, keltetői alkalmazású vakcinája, melyet speciálisan a hosszú, biztonságos és hatékony védelemre fejlesztettek ki MD és IBD ellen.

A Vaxxitek HVT+IBD egy vektor vakcina, melyben a vektor, a Marek betegség elleni védelmet kiváltó HVT vírus, magában hordozza a gumborói betegség elleni immunválaszért felelős komponenst (VP₁ fehérjét) is. Két immunszuppresszív tulajdonságú kórokozó ellen védelmet nyújtva biztosítja a megfelelő immunválasz-képességet az élet minden szakaszában.

A Vaxxitek HVT+IBD a Marek betegség ellen a hagyományos HVT vakcinákkal megegyező védelmet biztosít, és egyben a gumborói betegség hagyományos, variáns és nagyon virulens formája ellen is védelmet nyújt.

Egyszeri vakcinázással - in ovo vagy naposcsibe oltás - korai és teljes élethosszig tartó védelmet biztosítunk, nem szükséges a nevelés alatt további itatásos vakcinázások alkalmazása.

Pharmaceutical Division
Dübendorf - 2016

Információ: Rhone Vet Kft. 1/382-2110, www.rhonevet.hu

Cevac[®]

TRANSMUNE IBD

in ovo vagy napos kori vakcinázás
A modern technológia 2 arca
1 vakcinában

CEVA-PHYLAXIA